

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrta leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravišтво „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravišтво: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zapre reklamacije so poštnine proste.

Vseslovenska ljudska stranka.

Velik dan je bil 17. oktobra za slovenski narod. Bil je dan zmagoslavja, dan združitve, dan sloge. Bojni klici so se zadnja leta neprestano in glasno razlegali po slovenski zemlji. K bojem proti narodnim sovražnikom so se pridružili tudi boji proti socialdemokratski in liberalnim strankam. Vroče bitke so se bile ob različnih volitvah. Pri vseh teh bitkah je zmagovala ena stranka, stranka, ki je imela na svojem praporu zapisano delo za Boga, za narodnost in ljudski blagor. In ta stranka, živeča po vseh slovenskih pokrajinah pod različnimi imeni, se je zadnje nedelje, dne 17. oktobra tudi na zunaj po obliki organizirala v eno stranko z enim imenom, ki se glasi: Vseslovenska ljudska stranka.

Vzor vsakega narodno čutečega Slovenca je, da izginejo meje med deželami, v katerih stanujejo Slovenci, in da se ustvari ena upravna celota: Združena Slovenija. Do tega vzora še nismo prišli, ampak en korak bližje. Imamo politično stranko, katera ne pozna več pokrajinskih mej, ki je vsaj v tem oziru slika Združene Slovenije; ta stranka je sedaj Vseslovenska ljudska stranka. Iz njenega tabora se razlega vabeč klic: Bog živi vse Slovence pod streho hiše ene.

Zgodovinski dan je bil dan 17. oktobra. Bela Ljubljana je bila priča tega velepomembnega dneva. Po ljubljanskih ulicah je bilo cel dan, zlasti pa dopoldne, izredno živahno. Izredno veliko je bilo gostov iz Štajerije, Koroškega in Primorja. Navzoči pa so bili tudi zastopniki hrvaškega in češkega naroda. Ustanovitev stranke se je vršila v veliki dvorani hotela Union.

Na odru, ki je bil primerno okrašen in opremljen, so bili zbrani malodane vsi slovenski deželni in državni poslanci, na čelu jim dr. Šusteršič in pl. Šuklje, nadalje vsi zastopniki slovenskih kranjskih in izvenkranjskih političnih organizacij, g. državni poslanec Václav Kotlar kot zastopnik češke agrarne stranke, Stjepan Radić in njegov brat Ante, Janžetič in kapl. Skrinjar, zastopniki Hrvaške kmečke stranke. Na galeriji je bilo vse polno dam in drugega občinstva.

Ko se shod prične, je bila dvorana nabito polna, vsi zastopniki S. L. S. iz vseh slovenskih dežel je bilo do 4000 — ogromno število! Pripomniti je

treba, da je bilo med to množico duhovščine tako malo, da se je nek tuji poročevalec silovito čudil, češ, kje so pa tukaj „klerikali“? — Jaz sem mislil, da bodo tu sami duhovniki. Mož se kar ni mogel načuditi, kako resnično sloni in obstoji iz ljudstva naša politična organizacija.

Ko nastopi Dr. Šusteršič in hoče otvoriti shod, zagrmí po dvorani himna „Lepa naša domovina!“ načelniku S. L. S. napravijo navzoči tako viharno ovacijo, kakor smo jih še malokdaj doživeli. Ko se vzklikanje in ploskanje poleže, začne dr. Šusteršič:

Pozdravljam vas vse, ki ste iz vseh krajev prihiteli na današnji zgodovinski dan v belo Ljubljano!

Pozdravljam pred vsem naše obmejne brate, pozdravljam zastopnike slovenskega Štajerije, vas, kojih boje in delo občuduje ves slovenski narod. (Viharne ovacije.)

Pozdravljam zastopnike solnčne Goriške (Burno ploskanje), vas, kojih čelo žiži sveži lovor pridobljenih zmag (Živio-klici), vas, ki ste zastavo S. L. S. zasadili ob obali Jadranskega morja. (Živeli!)

Pozdravljam zastopnike Trsta in Istre (Živahno ploskanje — Živio-klici). Malo vas je še danes, a ljudska misel se tudi ob tistih mejah, ki ločijo Vas od nas, ne bo ustavila (Klici: Tako je!) Tudi Trst in Istra bosta videla nad seboj zasijati novo zoro in Jadransko morje bo morje našega naroda! (Nepopisno ploskanje.)

S posebno radostjo pa mi je čast pozdraviti naše slovanske goste (Ploskanje, ki se dolgo ne poleže), ki se niso ustrašili dolgega pota, da so prišli počastiti današnji dan. Pozdravljam brate Hrvate, (Vihar ploskanja — Živio-klici — Živeli Hrvati!), ki so nam najbližji! Prihiteli so med nas člani odbora Hrvaške Kmečke Stranke, (Burni klici po celi dvorani: Živeli hrvaški kmetje!) na čelu jim naš lični, požrtvovalni Stjepan Radić (Navdušeni vskliki — Živio Radić! — Živela ljudska misel!)

Iz dna srca pa sem hvaležen, da so nas s svojim prihodom počastili bratje Čehi. (Vihar ploskanje.) Po sklepu svoje stranke nas je prišel pozdravit član one stranke, ki nam je po svojem ljudskem programu tako sorodna in ki je v najhujših narodnostnih bojih zvesto ob naši strani stala, (Navdušeni vskliki: Živela češka agrarna stranka!) gospod Václav Kotlar. (Vsi navzoči začno gromovito ploskati poslanca, živio-klici zaorijo po dvorani, dame iz galerije obsipajo poslanca s cvetjem, članica „Ljubljane“ pa

mu izroči prekrasen šopek.) Naš bratski pozdrav velja vsemu njegovemu narodu.

Upali smo, da bomo pozdravili danes v svoji sredi načelnika Poljske Ljudske Stranke, Jana Stapskega, (Gromovito ploskanje), a v zadnjem trenutku je bil zadržan, ko se je že v Ljubljano odpravljal. Čisto nenadoma je namreč v zadnjem trenutku postavil deželni nadmaršal gališki na dnevni red včerajšnje seje gališkega deželnega zbora prevažno volilno reformo. Vsled tega Jan Stapski ni mogel zapustiti Lvoja, zlasti ker je volilna reforma za ljudstvo, ki ga zastopa on, največjega pomena. Tega pa kot vesten zastopnik svojih volilcev ne more in ne sme. Poslal nam je brzoglavni pozdrav, ki je politično velepomemben, ker v njem obeta, da bo stal v državnem zboru tesno ob strani drugih Slovanov.

Bodite mi pa pozdravljeni tudi vsi, ki ste iz Kranjske na ta shod prihiteli. Mi smo se že velikokrat videli. Izvojevali smo že huđe boje, ako Bog da, bomo še druge — kakor smo bili dozdej vajeni zmagati, tako bomo tudi v bodoče!

Te besede sprejmemo navzoči z gromovitim ploskanjem in neprenehujočimi živio-klici!

V častno predsedstvo se izvolita gg. Václav Kotlar in Stjepan Radić. Za predsednika dr. Brejko kot predsednik koroških Slovencev, in poslanec Grafenauer, za Štajerce dr. Korošec, za Goričane prof. Berbuč, za Tržačane A. Čok, za Kranjce župan Zurec, za zapisničarja pa dr. Rožič.

Dr. Brejko otvori zborovanje in izvaža: Danes je zgodovinski dan in velika je čast, ki se mi je izkazala, da sem izvoljen za predsednika temu pomembnemu zborovanju. Ko jo sprejemem, hočem in prvi vrsti naglašati, da ta čast velja najbolj zati-ranemu, a zato od vseh Slovencev tudi najbolj ljubljenu otoku matere Slovenije, našemu avstrijskemu Poznanju, Korotanu. (Vihar ploskanje.)

V znamenju najhujših bojev zburuje danes naš shod. Oholo dvigajo Nemci glave; žalostni so trenutki, ki so se v deželnih zborih takozvanih nemških kronovin pravkar odigrali. Žalostni, pravim, a žalostni najbolj za Nemce same, ker kažejo popolno sedakadence njihove politične morale. (Odobranje.) S kitajskim zidom hočejo Nemci obdati svojo posest, da bi iz te varne postojanke kovali in napravljali nove napade na slovanski živelj. (Tako je!) Na tleh so danes državno temeljni zakoni (Burno pritrdjevanje) in vlada sama pomaga, da se devajo v grob. (Klici: Sramota!) Začenja se avstrijski hakatizem. Toda trdno

PODLISTEK.

Roka ob križu.

I.

Ob češko-bavarski meji leži sredi gorovja prijazna vasica Zavrh. Le nekaj hiš šteje, zelo snažnih in okusnih, bodisi na zunaj ali znotraj. Gorjanci so kreпки in čvrsti ljudje, prijazni in gostoljubni napram vsakemu, ki je do njih prijazen. Posebno veselje imajo do godbe in petja. Ta lastnost je že takorekoč vsakemu prirojena in z ničemer drugim si ne moreš lažje pridobiti naklonjenost prebivalcev, nego z dobrim petjem ali odličnim sviranjem.

V Zavruhu je znal najbolje svirati na klarinet Tone, mlad krojaški mojster. Bil je znan daleč na okrog kot mojster v svoji stroki in tudi kot priznan godec. S svojimi črnimi očmi in moško zasukanimi brčicami ter s svojim klarinetom si je napravil pot do srca marsikatero vaše lepote. Kadar je, na večer zagodel na klopici pred svojo hišo, takrat so se odprla večidel vsa okna, in vaščani, ki so bili ob tem času večinoma prosti dela, so radi poslušali prijetne melodije.

Posebno rada je pa poslušala, kadar je gođel mladi godec, lepa Katica, temnooka sosedova hčerka. Tomaž, njen oče, je imel hišo in nekaj zemlje, ravno dovolj, da je zraven svoje obrti kot izdelovalec lesenih stvari, lahko mirno živel. Žena mu je opravljala dom, Katica je skrbela za vrt in druge stvari. Zvečer pa se je zbrala vsa družina na klopi pred hišo ter poslušala Tonedovo godbo.

Da sta se oba rada imela, si sicer še nista razkrila z besedami — a razumela sta se. Že od mlado-

sti sta bila vedno skupaj, le cesta je ločila oba doma, tako, da sta lahko preko nje drug drugega dražila in med seboj govorila; bila sta si najboljša prijatelja. A tu se je zgodil dogodek, ki je obema vendar jezik razvezal.

Grajski lovec Franc je prihajal pri svojih potih pogosteje mimo Katičinega okna, kakor je zahteval to njegov opravke. Rad je prisedel zvečer k družini ter se razgovarjal s Katico in njeno materjo o tem in onem. Bil je velik in krepek mož, za loveca kakor nalašč, kazal veliko samozavesti, rad potegnil čez svoje predstojnike ter posebno rad naglašal, da je on prvi, ki bi mogel dobiti gozdarjevo mesto. S tem je hotel reči, da si potem lahko postavi lasten dom, na kojega popelje izvoljenko svojega srca. Mati se je počutila zelo srečno vsled pozornosti, ki jo je izkazoval bodoči gozdar njeni hčerki, in to tem bolj, ako je prinesel večasi kakega zajca ali kaj drugega v kuhinjo.

A Katica ga ni hotela razumeti, tudi takrat ne, ko ji je z jasnimi besedami razkril svojo ljubezen ter ji obljubil, vzeti jo za ženo, kakor hitro bo to mogoče. Stariši so silili dekleta, da naj sprejme ponudbo, a ona ni hotela. Mati je tolažila loveca na čas, ko pride kot gozdar po njo, češ, takšne časti gotovo ne bo odbila.

Na vprašanje, ki ga je stavil na samem materi, ako ni mogoče že oddala komu srce, je ta sveda moral odgovoriti, da tega ne ve gotovo, a se boji, da ji ne bi Tone bil zmešal glave.

„Kaj, ta?“ se začudi lovec. „Tak človek!“ „On je naš najboljši krojač daleč naokrog“ odgovori mati „in ne manj slab godec.“

„In lovski tat“, dostavi lovec. Ko ga mati neverjetno pogleda, zafridi ji še enkrat. Že večkrat se mu je to naznanilo in on sam mu je prišel nekoč na sled.

„Bodi mu Bog milostljiv, če ga dobim v svojem okrožju,“ zakliče ves divji in odide.

Katica je slišala ves pogovor in bridke skrbi so ji polnile mlado srce. Opazila je bila že večkrat, da je Tone večasi dalje izostal, kakor je bilo potrebno, če je nosil zgotovljeno obleko domov. Da bi pa bil Tone, o kojem je vedno mislila, da zna vrteti samo iglo in klarinet, tudi s puško domač, to ji niti na um ni prišlo. O tem se mora prepričati. Težke sanje so jo mučile vsjo noč in sklenila je, Toneta naravnost vprašati. S pretvezo, da ji mora nekaj popraviti, poda se prihodnje jutro k njemu. Brez ovinkov hoče takoj svoj namen izpeljati.

„Tone, ali veš, da te imajo na huđi sumnji?“

„Kako to?“ jo vpraša in zarđi.

„Ali se ne čutiš nič krivega?“

„To že,“ prizna Tone, „pa kaj, morem jaz za to. Si pač ne upam povedat“, in ti pa tako veš.“

„Nič ne vem,“ odgovori dekle, „včeraj sem komaj izvedela in nisem celo noč zatislila oči vsled skrbi.“

„Kaj je treba tukaj skrbeti,“ vpraša Tone; mar misliš, da bi ne bil že zdavnaj odprl ust in ti vse razkril, ako bi bil čas za to. Ampak dokler ni lišica prosta dolgov, ne dobim dovoljenja in zaradi mene, veš Katica, te nočem spraviti ljudem med zobe. Imam te preveč rad, nego bi ti najmanj skrb naredil.

Deklica je zarudela do las. Pođa mu roko ter reče odkritosrečno:

„Tone, zaradi tega tudi nisem prišla semkaj, ampak gre se...“

„Že vem, da bi ti popravil fisto reč, ampak če ti je prav, kramljajva rajši o najini ljubezni, nego o delu.“

je upati, da se Slovani tega ubranijo. Naš današnji shod se vrši v letu, ko se praznuje petstoletnica slavne bitke pri Grunewald (Navdušeno ploskanje), v kateri je slavni poljski kralj Jagello (Živio-klici) uničil nemški viteški red, tega skrunivca svetega Križa! (Viharno odobravanje.) Upajmo in pričakujmo, da letos doživi tudi v Avstriji nemška oholost svoj novi, nekrvavi, a nič manj občutni Grunewald! (Tako je.) Dvigamo zastavo združene Slovenije, (Burna navdušenost), prapor Vseslovenske Ljudske Stranke, te edine prave nositeljice ideje Slovenstva (Nepopisno navdušenje)! In da je ta dan kakor malokateri pomemben, to dokazujejo zastopniki bratskega češkega in hrvaškega naroda (Vihar ploskanja), ki dajejo našemu zborovanju danes svoj pečat.

Ko nato stopa h govorniškemu odru državni poslanec Kotlar, zagrmí dvorana navdušenih vzlikov, z galerije se vsipajo na zastopnika čeških kmetov, cvetlice in zbor zapoje himno: „Kje dom si moj?“, ki jo zborovalci stoje vsi pojo za pevci na galeriji.

Poslanec Kotlar govori v gladki in lepi slovenščini, kar izzove novo neponehajoče ploskanje.

Pozdravlja slovenski narod kot najzvestejšega zaveznika češkega naroda in povdarja, da ima naš narod na jugu izvrševati isto nalogo, ki jo ima češki na severu. Izvršila pa bosta ta dva naroda svoje naloge, če bosta ostala vedno tesno združena.

Član hrvaškega dež. zbora Stjepan Radić govori kot zastopnik hrvaške kmečke stranke. V velezanimem izjavljanju kaže na dvojno neogibno potrebno podlago vsakega pravega ljudskega gibanja, na krščanstvo in pravo demokratstvo. Po tej poti je hodila politika poslancev slovenske ljudske stranke, v tej smeri se je vršila organizacija in so se že dosegli veliki uspehi, katerih še pri Hrvatih ni. Vsi ste pred nami, mi pa za vami, toda vedno z vami.

Poslanec Grafenauer izjavlja, da prihaja iz dežele nemških faraonov, in opisuje položaj slovenskega naroda v tej deželi. Velika zaslomba bo odslej za nas Vseslovenska ljudska stranka.

Poslanec Berbuč pozdravlja današnji dan v imenu zmagoslavne S. L. S. na Goriškem in izjavlja njen pristop k Vseslovenski ljudski stranki.

Ko je poslanec Demšar v imenu kranjskega kmečkega ljudstva pozdravil ustanovitev Vseslovenske stranke, izpregovori v imenu Stajercev poslanec dr. Korošec.

Dr. Korošec izvaja: Stajerci so se od Kranjcev marsikaj naučili ter so v marsičem bili njihovi učenci. Naučili so se pred vsem jasnosti v ciljih in odločnosti v nastopu. Bili smo na vaši strani, ko smo se še borili za zmago, tem bolj bomo od tedaj, ko smo si zmago priborili. Bili smo vselej zavezniki, vaših poslancev in to tudi ostanemo. Združeni v bojih za blagor našega naroda upamo, da bomo tudi združeni v zmagah.

Nato utemeljuje dr. Krek predlog, naj se ustanovi Vseslovenska ljudska stranka.

„Očitajo se nam je večkrat od različnih naših modrijanov, vsegavednih prijateljev in iznajdljivih pesnikov, da smo Slovenci ljudje-Črtomir, da smo vpočobljeni po junaku „Krsta“, ki je v odločilnem trenutku, mesto da bi udaril, odnehal.“

Za en del so imeli prav ti leposloveci. Črtomir, ki je zbežal, ko je bil pravi čas, da se postavi, je bil dozda res naša predpoda in veljala je pesnikova beseda: Ne združenja, ločitve zdaj so časi.

Prijatelji moji — danes je dan, ko lahko ta rek obrnemo in rečemo:

Ločitve ne, združitve zdaj so časi!“

Ni moč le približno popisati, kako so te besede zborovalce užgale! Zdelo se je, da so vsa usta povzela to geslo, ploskanje, vzkliki, radost!

„Kdo ti pa pravi, da te imam jaz rada?“ ga vpraša dekle na pol resno, na pol poredno.

„Kaj, to je tako gotovo, kakor dvakrat dve je štiri; sploh ne more biti drugače.“

„In ti me niti ne vprašaš.“

„To itak vem.“

„Tako? Če bi pa grajskemu lovcu rekla „ja“ in mu ...“

„Pred tem nimam strahu!“

„Pa moraš imeti, ne zaradi mene, ampak zaradi samega sebe. Tone, ali je mogoče, da si ti lovski tat? Ti, ki sem te imela za najpričnejšega človeka na zemlji?“

„No ja, ako že veš — včasih me pač spelja v gozd, enkrat bi se vendar tudi rad počutil moža, ne samo krojača v sobi,“ odgovori Tone in pripoveduje ji, da mu je to že v krvi, da sta bila oče in ded lovska tata že iz navade, od njih ima puško in zaradi tega nima težke vesti.

„Če požrejo grajščakovi srnjaki in srnje moje zelje, mi pač nič ni, če postreljam grajščakovo divjčino.“

Katica pa ga izkuša poučiti, da to ni prav, in da ga ne bo imela več rada, ako ne odneha od nepostavnega početja.

„Torej me imaš le rada, saj praviš sama,“ nasmeji se Tone.

„No seveda, za življenje,“ odgovori Katica.

Nato ji pa mora obljubiti, da opusti nevarno podjetje, kar tudi stori; le danes hoče iti še zadnjič v gozd po svojo puško, ki jo ima tamkaj skrito, da jo prinese domov.

Krek nadaljuje:

„Nečemo biti Črtomirova četa, nečemo biti vojniki, ki grede vsaksebi, ampak mi hočemo še v daljnjo boje in zmage. (Tako je!) In to je prvi razlog, da smatram, da je prišel čas, da se politični vsi združimo.“

Naša zastava je zmagavajena. „Bili so časi, ko so se tu v Ljubljani tudi zbirale številne kmečke čete. Prišli so Korošci, Stajerci in Primorci pod poveljstvom plemičev in grofov. Pa so udarili vsi skupaj na Turka ter ga porazili. Toda danes — po tolikih sto letih — vidimo zopet zbrane kmečke čete, Kranjce, Stajerce, Korošce, Goričane, a ne vidim plemenitaških banderijev, ne vidim grofov, ki bi jih vodili. Vidim pa na čelu tem praporom sinove, ki so se rodili v kmečkih hišah — burno ploskanje prekine govornika — može, prave vojvode svoje ga ljudstva! (Živio-klici.)

In takrat so dejali: Ali zmagamo ali pa pademo. Danes pa so te čete izurjene in banderiji, ki jih danes dvigajo Kranjci, Stajerci, Primorci in Korošci, — te zastave so že nad mnogimi poraženimi trumami vihrale! (Viharno ploskanje.)

Porazili smo mnogoter voj. Kajti, gorje tistim, ki so snovali stranke samo s papirjem, ki so izvajali organizacije v časnikarskih člankih, ki so jih lepili skupaj s frazami in jih ustvarjali s tjavendan vrženimi publicami (Burni klici: Res je!) — povsod in vselej so propadli in bodo!

In ker so se naše čete že vsaka v bojih izkazale in pokazale, da kaj znajo, ker ima za seboj vsaka veliko zmagoslavnih dni — je to drugi razlog, da ustanovimo vsesplošno slovensko politično organizacijo.

Slovenska zemlja ima še veliko grobov za naše sovražnike! Pa tudi zavoljo nasprotnikov stranko ustanovljamo. Tisti, ki danes z nami iščejo boja, ti veliko tvegajo in tvegajo to na svojo odgovornost. (Živahni klici: Tako je! Res!) Mi nikomur boja ne napovedujemo (Burno pritrdjevanje) in ga ne iščemo. Ali če kdo misli, da nam mora nasproti iti, temu bodi današnji dan glasno opomin k pameti in delu (Vihar odobravanja), ker ta četa se danes ne uda nikomur pod božjim solncem!“

Ob teh besedah zagrmí po dvorani iz tisočih grl: Nikomur! Nikomur!

Govornik konča:

„In to je tretji razlog, da stopi v življenje Vseslovenska Ljudska Stranka. In ob tem trenutku kličem našim nasprotnikom:

V naši zemlji, na naših tleh je še vedno prostora dovolj za grobove za naše sovražnike!“

Te besede zbudijo pravi vihar. Kakor sveta pri-sega, kakor slovesna obljuba in kakor opomin, ki ga piše na steno silna roka ljudstva, ki stro vse, kar se ustavlja pravični stvari, zveni ta klic, in zborovalci ga pretvorijo v gromovito ploskanje govorniku.

Predsednik dr. Brejc da predlog, naj se ustanovi Vseslovenska ljudska stranka, na glasovanje. Tisoč in tisoč rok se je vzdignilo za ta predlog, in ko je potem dr. Brejc rekel: „Izjavljam, da je Vseslovenska ljudska stranka ustanovljena“, ni odobravanje hotelo prenehati. Nato se je izrekla zaupnica državnim poslancem ter se s trikratnimi živio-klici na cesarja zaključilo to velepomembno zborovanje.

Vseslovenska ljudska stranka, cilj želja vseh pravih rodoljubov že od nekdaj, je torej ustanovljena. Vodi stranko centralno vodstvo in izvršilni odbor. V centralnem vodstvu so vsi krščansko-narodni državni in deželni poslanci v vseh slovenskih deželah, predsedniki deželnih političnih organizacij in še povrh po 5 zastopnikov, ki jih pošlje vsaka deželna politična organizacija. V izvršilnem odboru ima Kranjska 5 zastopnikov, Stajerska 4, Goriška 3, Koroška 2, Trst z Istro 1.

„Pusti puško zunaj“, prosi dekle, „kaj je na njej. Ravno danes naletiš lahko na Franca, in ta ti ni naklonjen.“

Tone jo pomiri, češ, da ve za pota, za koja niti grajski lovec ne zna, in danes je tem boljše, ker mora jutri na Brdu pri neki gostiji igrati in ga zato nocoj povede pot skozi gozd. Obenem napravi lahko majhen ovinek, gre po puško in jo skrije na parobku.

Deklici bi bilo seveda ljubše, če bi bil puško popolnoma pustil.

Dogovorila sta se, da pride prihodnje dni Tone v svate, in polna srečnih čustev sta se ločila.

V teku popoldneva je zapustil Tone s klarinetom pod pazduho hišo. Še enkrat pozdravi dekle pri nasprotnem oknu, ki ja od zdaj naprej sme imenovati srojo. Katica je gledala za njim z nemirnim srcem in bilo ji je, kot bi se temen oblak vlegel na mlado srečo.

II.

Tone je med tem krepko korakal proti Brdu. Komaj je došel v gozd, skrije klarinet pod suknjo, zapusti pot in mahne povprek v gozd. Končno se ustavi, odstrani mah in zemljo, pod kojo je bila skrita puška in jo potegne na dan. S pomilovalnim nasmehom je pozdravil svojo staro znancko.

„Danes si torej doslužila, draga“, govori ji polagoma. „Katica hoče tako in velja ji moran izpolniti. Od sedaj naprej boš samo šo ob praznikih pokala.“

Previdno vzame rog s smodnikom in krogliami, bila je namreč še na kresilni kamen, ter se obrne, da bi jo na pripravnem mestu skril.

Za Stajersko so v centralnem vodstvu poleg vseh državnih in deželnih poslancev Kmečke zveze še tudi Rajh-Ljutomer, Brenčič-Ptuj, Rotovnik-Slovenji graдец, Zupana-Trbovlje, dr. Hohnjec-Maribor. V izvršilnem odboru pa so naslednji zastopniki Stajerske: Roškar, dr. Benkovič, dr. Korošec, dr. Hohnjec.

Izvršilni odbor se je tako konstituiral: predsednik dr. Susteršič, 1. podpredsednik dr. Brejc, 2. podpredsednik dr. Gregorčič.

Mislamo, da prav tolmačimo stališče Stajerske Slovenske kmečke zveze, ako povemo: Slovenska kmečka zveza ostane, kakoršna je bila, a se smatra za del Vseslovenske ljudske stranke.

Živela Vseslovenska ljudska stranka!

Deželni zbor.

V petkovi seji je utemeljeval dr. Benkovič svoj predlog za železnico Rečica na Paki — Gornji grad. Govornik je posebno poudarjal, da v celem gornjegrajskem sodnem okraju ni nobene železnice. Predlog se je izročil železniškemu odseku.

Seveda je po stari navadi pricapljal za dr. Benkovičem dr. Kukovec s svojima predlogoma o železnici Rečica na Paki — Gornji grad in Polzela — Motnik. Glede prve železnice je predlagal dr. Kukovec, naj dežela prispeva k zgradbi 1.000.000 kron v obliki temeljnih akcij. V drugem predlogu pa zahteva, naj vlada postavno zagotovi to železnico in naj jo prične takoj zidati. K besedi se je oglasil dr. Benkovič in opozarjal, da Kukovec zadnji predlog nima pravega smisla, kajti njegova zahteva, naj vlada skrbi, da se železnica Polzela — Motnik postavno osigura in prične takoj z zidanjem, je že s tem izpolnjena, da je vlada vzela to progo v zadnjo predlogo o lokalnih železnicah, katero bode seveda zopet predložila; vrhutega opozarja, da bi se morali vsi poslanci v smislu zahtev gomilskega shoda potegovati za celo progo Polzela — Kamnik. Glede železnice Rečica na Paki — Gornji grad je pa dr. Benkovič opozarjal na to, da železnica ne bo finančno zasigurana, četudi dežela prispeva 1.000.000 kron v obliki temeljnih akcij, ker interesentje ne zmorejo ostalega, več milijonov znašajočega kapitala; zato on (dr. Benkovič) predlaga, da država sama zida železnico.

Poročilo deželnega odbora, da se spremeni deželna meščanska šola v Celju v javno deško meščansko šolo, se je izročilo odseku.

Pri občinskih zadevah je poslanec dr. Benkovič poročal o zahtevah občin Globoko, Sopot in Viršanjski za pobiranje 148%, 165%, oziroma 154% doka-de od državnih davkov, izvemši osebni dohodinski davek. Vsa poročila so se sprejela.

Ko je čital poslanec Wastian svojo interpelacijo zaradi mariborskega učiteljskega, v kateri se nahajajo razna natolcevanja, je nastalo med slovenskimi poslanci veliko ogorčenje. Klicali so „Wastianu: To je denunciacija! Denunciant! To je slovenski zavod! Ogorčenje je doseglo vrhunec, ko je glavar v drugi interpelaciji čital besedo „windisch-national.“ Naši poslanci so odločno protestirali proti temu izrazu, naker je deželni glavar pripomnil, da on dose-daj označbo „windisch“ ni smatral za žalitev. Slovenci so klicali: Mi se ne pustimo žaliti na tak način! Nastal je velik nemir. Glavar je neprestano zvonil, a burni prizori niso prenehali. Ko se je končno zbornica pomirila, je dal glavar na glasovanje, da se seja prekine do štirih, kar je tudi obveljalo.

Pri tej priliki moramo pripomniti, da zastopnika Narodne stranke dr. Kukovec pri teh burnih prizorih med Slovenci in Nemci ni bilo v zbornici, kakor sploh vedno izgine, kadar se vname v zbornici kak narodnostni prepir.

Skoraj je došel na parobek gozda, ko zagleda tri srne, ki so prihajale počasnih korakov čez travo. Komaj jih zapazi, že je imel puško v roki in tudi že nabit. Sele zdaj, ko natrosi smodnik pod kresilni kamen, mu pride Katica in njene besede zopet na misel. A strast je bila močnejša, nego ves razum. Med neprestanim bojem s samim seboj sledi trojici domajhne vede. Okoli nje je bilo več velikih, z mahom poraščenih skal, med koje se skrije, ker vedel je, da pohajajo navadno tukaj mimo. Tiho je slonel s puško ob licu. Zdaj sliši korake, od kraja misli, da prihajajo ljudje, — pazno prisluškuje — a zaman; nikdo se ne prikaže. Kmalu se pomiri. Med tem se prikažejo srne ob vodi. Krepkeje oklenejo prsti puško — pok, srna se zvrne. Kratek vzklík veselja se zgleda iz strelčevih ustnic. Že je hotel pohiteti k plenu, ko počí drugi strel; prestrašen obstane — nato kratek jeh, par vzdihov in zopet vse tiho. Za oddaljeno skalo se mu je zazdelo, kakor bi čepela skrita človeška postava.

Tone je stal kakor pribit. Ni vedel, kaj početi. Po vzdihovanju je bil nedvomno smrtni boj ustreljenega človeka. Grozni mir, ki ga je obdajal, mu je vzbuja strah. Počasi, z izstreljeno puško v roki, se splazi do kraja, od koder je slišal vzdihovanje in groza — pred seboj zapazi ustreljenega gozdarja. Ves bled se nagne čez krvavečega in se prepriča, da je popolnoma mrtev.

Kakor blisk mu pride na misel, če ga dobijo tukaj med temi okoliščinami, ga gotovo primejo kot morilec. Srno pusti ležati in odhiti v smeri, odkoder je prišel. Boječe se je izogibal vsake poti ter došel

V popoldanski seji je v debati radi cefine na žito in trgovinskih pogodb izjavil dr. Jankovič v imenu slovenskih tovarštev, da upoštevamo žalostni položaj delavcev, kakor ga je poslanec Jodlbauer slikal, a kot zastopniki kmečkega stanu moramo v prvi vrsti se ozirati na žalostni položaj kmečkega stanu, kajti ne more oporekati dejstva, da se kmetije vedno bolj zadolžujejo, istina je tudi, da žalostne gospodarske razmere vedno večje število kmečkih rodbin silijo, da mero zapustijo svojo rodno grudo in svoj dom, in konečno je istina, da kmet ne upliva na ceno pridelkov. Vsi ti vzroki nas silijo, da glasujemo jednoglasno za agrarne predloge gosпода Wagnerja.

Pri Eihspinnerjevem predlogu za ustanovitev strokovne šole v Radgoni, v kateri naj bi se naobraževali opekarji, cementni izdelovalci, je govoril poslanec dr. Verstovšek in zahteval tudi slovenski učni jezik; po njegovem mnenju je šola velike važnosti za celi južni del države, zlasti za malo obrtništvo v slovenskih trgih in mestih. Bolj primeren se mu zdi za tako šolo celjski okraj. Poslanec dr. Verstovšek stavi dva spreminjevalna predloga v tem smislu; nemška večina neče nikdar slišati o slovenskem delu dežele in je, kakor po navadi, odklonila predloge.

V tej seji sprejel se je tudi še zakon o načelnih določbah za javni vodovod v trški občini Ljubno.

Poslanec dr. Verstovšek je stavil predlog, da deželni zbor pozivlja vladu, da osnuje v Velenji strokovno šolo za lesno in stavbinsko obrt s slovenskim učnim jezikom.

Končno je cesarski namestnik še odgovarjal na razne interpelacije, nakar je deželni glavar ob 10. uri zvečer naznanil, da je deželni zbor odgođen.

Politični ogled.

— **Državni zbor** se je v sredo dne 20. t. m. zopet otvoril. Slovenski poslanci so našli isto jim sovražno ministerstvo pred seboj, kakor so je zapustili pri zadnji zaključitvi državne zbornice. Edino v tem je razloček, da ima to ministerstvo sedaj še več grehov proti Slovanom na svoji vesti kakor jih je imelo ob zaključitvi. V Avstriji so minoli časi, v kojih so nam vladali samo Nemci. Sedaj je prišel čas, ko bodo tudi drugi narodi odločevali o usodi Avstrije. Nemci še delajo sicer nekoliko težav, toda te težave se morajo premagati. In temu velja ravno boj naših poslancev na Dunaju.

— **Demonstracije na Dunaju.** Povodom bližnje otvoritve parlamenta je napravila socialna demokracija v ljudski dvorani na magistratu shod. Iz vseh dunajskih okrajev so korakali tja socialni demokratje. Cenijo, da je bilo vseh udeležencev okolu 60.000. Istočasno je okolu 10.000 nemških nacionalcev napravilo demonstracijski bumel od Schottenthora do Goethejevega spomenika. Nemški nacionalci so pred parlamentom peli „Die Wacht am Rhein“ in Bismarcklied. Ko sta se sprevoda srečala, so se udeležniki psovali in vihteli palice. Ob 12. uri je nastal mir. Na tisoče katoličanov pa je popoldne spremljalo prenos Hofbauerjevih relikvij v cerkev sv. Štefana.

— **Kranjski deželni zbor.** Zasedanje kranjskega deželnega zbora je bilo v soboto zaključeno. Slovenski liberalni poslanci so pred zaključkom seje zapustili deželno dvorano.

— **Ožja volitev na Krasu,** ki se je vršila v nedeljo, dne 17. t. m., med kandidatoma S. L. S. dr. Stepančičem in Zlobcem, je imela sledeči izid: Dr. Stepančič je dobil 424 glasov, Zlobec pa 263. Izvoljen je torej Stepančič. S. L. S. ima sedaj devet izvoljenih poslancev.

— **Špansko.** Položaj na Španskem je zelo resen. Na eni strani raste revolucijsko gibanje v državi, na drugi

strani se množe težave v Afriki in zahtevajo vedno večjih denarnih žrtev, ki jih Španija ne bo mogla dolgo nositi. In uspehov v Afriki ni skoro nobenih. Tako je Špansko razburkano znotraj in nesrečno v svoji neprimišljeni marški vojni. Med tem ko v Maroku pokajo puške Mavrov in uničujejo špansko vojsko, eksplodirajo v Madridu in v Barceloni bombe in uničujejo vse, kar je blizu vladajočim krogom španskim.

— **Grška.** Iz Aten javljajo: Grška vojska je sklenila, da spodi s prestola kralja Jurija in odvzame pravico do krone tudi njegovim naslednikom. Za novega grškega kralja bo izvoljen princ Abruški ali pa kakšen nemški princ.

Mala politična naznanila.

Dne 14. oktobra: V Barceloni na Španskem je bil večeraj ustreljen znani voditelj „Svobodne misli“, Ferrer. Dokazalo se mu je, da je vodil tolpe, ki so cel teden ondi pobijale, porušile skoro vse cerkve, zažgale samostane in onečaščevale mrljice. Ferrer se je zagovarjal s tem, da je ves čas delal za „svobodo, omiko in napredek“. — Ogrski državni zbor bo najbrž razpuščen. Govori se, da bo poverjeno grofu Andrassyju, da izvede nove volitve. — Velike turške vojaške vaje se bodo pričele koncem oktobra na bolgarski meji, kar naj bi bila baže demonstracija proti Bolgariji. — Cesar je večeraj sprejel v posebni avdienci japonsko vojaško odposlanstvo, ki je došlo na Dunaj, da proučava vojno organizacijo avstro-ogrske armade.

Dne 15. oktobra: Ogrska kriza se baje reši na ta način, da postane ministrski predsednik grof Ivan Zichy, notranje ministrstvo pa prevzame član Košutove stranke. — V Barceloni na Španskem so izbruhili težki nemiri. En del mesta je v ognju. — V Bruslju je bil pretekli ponedeljek otvorjen mednarodni mirovni kongres.

Dne 16. oktobra: Cesar bo baje sprejel prihodnji teden v avdienci bivšega ogrskega ministrskega predsednika grofa Khuen Hedervarya. — Poroča se, da so grški kraljevi principi prosili, da se jih odpusti iz armade kot častnike. — Gornje avstrijski in gališki deželni zbor sta se danes odgodila.

Dne 17. oktobra: V Barceloni na španskem se je večeraj v neki kasarni razpočila bomba. Več vojakov je bilo ranjenih. — Ruski car se bo sestal z italijansko kraljevo dvojico v soboto 23. t. m. blizu Turina. — Srbski zunanji minister Milovanović je bil večeraj na Dunaju pri trgovinskem ministru dr. Weiskirchnerju, s katerim je imel daljši pogovor v trgovinskih zadevah.

Dne 18. oktobra: Na Dunaju se je vršil danes ministrski svet, ki so se ga udeležili vsi ministri. — Solno-graški deželni zbor se je danes odgodil. — Večeraj zvečer so napadli Mavri Špance pri Nadorju, a so jih leti zapodili v beg. Mavri imajo veliko število mrtvecev in ranjencev.

Dne 19. oktobra: Španski ministrski predsednik bo podal v najkrajšem času ostavko. — Nižjeavstrijski deželni zbor se je danes odgodil. — Rumunska in bolgarska vlada sta se baje zedinili, da zvežeta svoje železniško omrežje z donavskim mostom.

Razne novice.

* **Iz pošte.** Za poštno oficijantino v Trbovljah I je imenovana Marija Knez, za poštno oficijantino v Slov. Bistrici Ema Perške.

Iz srednješolske službe. Dosedanji suplent na mariborski gimnaziji gospod Andrej Pribil pride kot tak na prvo državno gimnazijo v Ljubljano.

Telefon. Interurbano telefonsko zvezo Maribor-Celje-Rogačec-Slatina je poštna in državna uprava dovolila. V Rogatu in Konjicah se napravi javne govorilnice.

Narodno-obrambna enketa se je vršila v Ljubljani v soboto popoldne in nedeljo predpoldne. Razprava je bila temeljita in živahna, in so bile zastopane vse slovenske pokrajine. Da se naše obrambno delo postavi na trden temelj ter se vsestransko organizira, se je sklenilo ustanoviti posebno obrambno društvo.

* **V kranjskem deželnem zboru** vkljub liberalni obstrukciji delo poslancev Slovenske ljudske stranke vrlo napreduje. V ponedeljek dne 11. t. m. je bil sprejet lovski zakon, ki je za kmeta jako ugoden. Sprejet je bil v isti seji, ki je trajala do pol 2. ure zjutraj, nepretgoma 17 in pol ure, tudi novi poslovnik in cela vrsta drugih za kmeta važnih predlogov. Sprejem teh predlogov so skušali liberalci zavleči, a vstrajnost poslancev S. L. S. je to preprečila.

* **Na ustanovni shod** Vseslovenske ljudske stranke je došlo 70 brzojavnih pozdravov. Vodja Poljske Ljudske Stranke Jan Stapinski je poslal sledeči brzojav:

Poslanec dr. Šusteršič!

Lvov, dne 16. oktobra 1909.

Odločilno vprašanje naše deželne javilne reforme je danes na dnevnem redu deželnega zbora. Vsak izmed nas je moral na krov! Moja osebna navzočnost pri Vašem narodnem prazniku je zato popolnoma nemogoča. Pozdravljam Vas tem potom kar najprisrčnejše in Vam iskreno čestitam na uspehih, ki ste jih že dosegli, in na novih. Zaupam v popolno zmago naše skupne stvari, ker živim v popolnem prepričanju, da po stoletnih dolgih in trudapolnih bojih stoji Vam ob strani srce in mišljenje celega poljskega naroda. Zagotavljam Vas najsvetlejši, da Poljska Ljudska Stranka ne odneha preje, dokler ne bo ves parlamentarni poljski klub opustil sedanje trenutno oportuniteto, in da bo tudi v politiki udeleževal vsa svoja notranja čustva, da si pribore vse dežele popolno avtonomijo v blagor vseh narodov! Živela S. L. S. in

in njen splošno priznani in požrtvovalni voditelj dr. Šusteršič.

Jan Stapinski.

Goriški nadškof Frančišek Sedej je brzojavil: Pozdravljam in blagosloviljam osnivalce Vseslovenske Ljudske Stranke na katoliški podlagi. Živela katoliška zedinjena Slovenija! — Tudi sarajevski nadškof Štadler in škof Sarič sta pozdravila shod. Predsednik izvršilnega odbora moravske katoliške stranke dr. Hruban je poslal ta-le brzojavni pozdrav:

Katoliško-narodni klub pozdravlja Vseslovensko Ljudsko Stranko kot novo sobojevnico za krščanska in ljudska načela in prava in lepšo bodočnost avstrijskih slovenskih narodov. Živeli in Bog blagoslovi!

* **Ustanovnega shoda** Vseslovenske ljudske stranke so se udeležili sledeči štajerski poslanci: dr. Korošec, dr. Benkovič, Pišek, dr. Verstovšek, Vrečko, Novak.

Družba sv. Mohorja v Celovcu je vsled večjega dela v tiskarni in ker je izvršila vse knjigovodsko delo v lastni, povečani in z novimi stroji opremljeni knjigovodnici, malo pozneje kakor lansko leto dogotovila letošnji književni dar za svoje člane. Vendar bodo društveniki prejeli knjige tako zgodaj, kakor je bilo v navadi prejšnjega leta. Ko jih bota zima in dolgi večer zbirala na klopi ob topli peči in ob čedni mizi v kotu sobe, bodo že lahko črpali zdravo hrano za glavo in srce iz novih knjig, ki jim je bodo prinesle letos za stari dve kroni precej več kakor druga leta. Razpošiljanje knjig se prične prihodnji teden; najprej jih prejmo najoddaljenejši člani — v Ameriki, Afriki in Aziji — za njimi najbližji — Korasči — potem pa: 1. člani v raznih krajih zunaj slovenske zemlje; 2. poreška, krška in senjska škofija; dalmatinske in bosenske škofije; dja-kovska, zagrebaška in ogrska škofije; sekavska in videmska; 3. ljubljanska, 4. goriška, 5. tržaško-koprška, 6. lavantinska škofija. Celovski in vsi udeje, ki prejemajo knjige naravnost v tiskarni, naj pridejo čim prej ponje, da nam ne bodo delale predolgo napotja v itak tesnih naših prostorih. Vse književne pošiljatve spremlja naša iskrena želja: Daj jim Bog obilo svojega blagoslova!

* **Knjige Družbe sv. Mohorja** je naše uredništvo večeraj prejelo in sicer sledeče: 1. Marija v zarji slave. 2. Sveta maša. Molitvenik. 3. Podobe iz misi-jonskih dežel. I. zvezek. 4. Pisana mati. Povest. 5. Navzgor—navzdol. Povest. 6. Slovenske večernice. 63. zvezek. 7. Koledar za leto 1910.

Proti draginji. Pri ministrskem posvetovanju o draginji so posebno razpravljali o sledečih točkah: 1. Znižanje colnine na žito, ker je pa odvisno od Ogrske, ki bo gotovo proti temu. 2. Za more in pe-civo se določi najvišja tarifa. 3. Za znižanje cen sočivju in mleku naj bi skrbele združne organizacije; velike važnosti bi bilo tudi, da bi se dosegel neposreden promet med izdelovalcem in vživalcem. 4. Znižanje železniških tarif bi tudi pripomoglo, da odneha sedanja neznosna draginja.

* **Prošnja.** Po toči zelo hudo prizadet naš dopisnik v ormoškem okraju prosi zase in svoje otroke ponošene zimske obleke. Dobrotniki naj jo blagovolijo poslati uredništvu našega lista, ki jo bo de dotičniku oddalo.

* **Obvestilo.** Vojna uprava kupi po trgovskem običaju za Maribor 5900 q pšenice in 5120 rži. Tozadevna ponud-bena obravnava se vrši dne 27. oktobra 1909. pri c. in kr. intendanci 3. voja v Gradcu. Kolekovane ponudbe morajo biti najkasneje do 9. ure dopoldne na svojem mestu. Po-goji se lahko zvejo tudi pri vojaškem oskrbovalnem skladišču v Mariboru.

* **Trgovska in obrtna zbornica** na Dunaju je začela večeraj razpravljati o vladni predlogi glede socialnega zavarovanja. Zbornica bo pojasnila svoje stališče napram tem predlogom, po katerih se ima do-sedanje letno zavarovanje 99 milijonov kron zvišati na letnih 175 milijonov. Razpravljalo se bo tudi o spremembi zakona glede osebnih davkov.

* **„Estario“ na Dunaju.** Zrakoplovci Rennerji iz Gradca so se v soboto dvignili s svojim zrakoplovom ob navzočnosti cesarja in neštivilne množice. Ta polet je jako dobro vspel. Pri drugem poletu v nedeljo so pa imeli smolo. Zrakoplov je namreč trčil s prednjo polovico ob zrako-plovno uto. Starejši izmed bratov, Renner Aleksander, je padel iz čolnička na zemljo, a se k sreči ni znatno poško-doval. Ker se je nekoliko pokvaril tudi motor, je veter zgrabil zrakoplov in ga podil v smeri proti severo-zapadu preko stolpa Štefanove cerkve. Ves ta dogodek je opazo-vala množice več nego 50.000 ljudi. Oba na tleh se na-hajajoča Renner oče in sin sta se vsedla v avtomobil ter jela dirjati za zrakoplovom, ki se je v Strebersdorfu brez vsake ne-reče spustil na tla. Rennerji so se vrnili v avto-mobilom na Dunaj, kjer so jim prejeli navdušne ovacije.

* **Liberalci o ljudstvu.** Slovenski liberalci po-znajo kmečki in delavski stan le takrat, kadar ga ra-bijo. Rabijo ga pa v prvi vrsti ob času raznih vo-litev. Tistikrat so liberalci z našimi kmeti in delav-ci nađ vse prijazni, obetajo jim zlate gradove in ne-besa že na zemlji, ako volijo liberalne kandidate. Hlinijo se tudi, da so dobri kristjani in da jim ljud-stvo raje veruje, si obesijo okoli vratu celo rožni venec. Ko so pa volitve končane, tedaj je pa tudi z vso liberalno prijaznostjo in naklonjenostjo napram ljudstvu proč. Kmet postane zopet zarobljen in ne-um, kakor je bil pred volitvami. Nesramni so li-beralci celo tako, da javno v časopisih imenujejo slo-vensko ljudstvo ne u m n o („Slovenski Narod“ z dne 13. t. m.). Se grše pa piše „Soča“, glasilo go-riških liberalcev o prilikah padca liberalnega poslan-

skoraj zopet na parobek, ko sliši, da ga nekdo kliče. Prestrašen se ozre in zapazi smolarja Andreja pod bližnjim drevosom, da ga kliče.

„Kaj so za teboj, da tako hitiš?“ ga vpraša, polagoma bliže prihajajoč.

„To ravno ne“, odgovori Tone, nevoljen, da bo moral iti v družbi takega človeka, ki je bil na slabem glasu daleč na okoli.

„Si srnjakom zagodel?“ vpraša ta s hudomušnim nasmehom. „Ni nobeden plesal? Slišal sem dva-krat zaporedoma počiti.“

„Za to nisem bil jaz“, odgovori France. „Gotovo so lovci na poti, zato pa jo raje popijam. — Lahko noč!“

„Čakaj, grem s teboj“, se ponudi Andrej vsiljivo. „Vreča je polna, dovolj sem nastrgal, da si bom lahko ves teden močil grlo.“

„Nimam časa se muditi, moram na Brdo“, reče goodec in odhiti.

Ne da bi se ozrl, izgine med grmovjem; ko je dovolj oddaljen, skrije šele puško, ker drugače bi si jo gotovo Andrej prisvojil.

Smolar pa se je čutil razžaljenega, ker mladi mož ni maral za njegovo družbo. Rad bi si bil s po-govorom z mladim, veselim gođcem skrajšal dolgo pot.

„Glej ga no, ta se sramuje s smolarjem iti do-mov; seveda on je že divji lovec, a jaz samo smolar. No, prepovedano je oboje enako. Čakaj, nate se bom spomnil, kadar srečam gozdarja. No, hočem mu pove-dati, da se France ne razume samo na iglo in klari-net, ampak še tudi na druge reči.“

(Malje prihodnjaja.)

ca Strelja, ki so ga Kraševci vrgli: „Slučaj, ki se je primeril državnemu poslancu Strelju, nima kmalu primere v zgodovini. Ljudstvo, ki je tako fiktivsko, ne zasluži, da se njegovi najboljši sinovi žrtvujejo zanj. . . . Pravi, resnični, celi možje morajo z žalostjo zbežati od takega pokvarjenega ljudstva.“ Liberalci imenujejo brez sramote naše kmečko ljudstvo neumno, fiktivsko in tako pokvarjeno, da morajo z žalostjo zbežati od njega. Priporočamo vsem slovenskim liberalcem, da ubogajo „Sočo“ in takoj zbeže od slovenskega ljudstva kam daleč, magari na Čulukafrsko, kajti čim bolj bodo liberalci oddaljeni od slovenskega ljudstva, tem bolje se bo temu godilo.

* „Učiteljski Tovariš“ vabi in pozivlje svobodo miselne učitelje, naj povsod ustanavljajo „Sokola“. Značilne so pa besede, ki jih navaja glede naših telovadnih odsekov. Pravi tako-le: „Klerikalni telovadci hočejo biti Sokoli, prevzeli so nekaj zunanjosti Sokolov, gre jim za efekt, nimajo pa idej in podlage, in telovadba brez vodilne ideje je ko stroj brez strojnikov. Njim gre le za mladino; četudi se nimamo bati njih plitvih (!) organizacij, je vendar naša dolžnost, da pridobivamo vedno, zato vzgajamo svojo mladino in ne pustimo je zavesti klerikalcem v nizki fanatizem.“ Tako „Tovariš“. Pustimo učitelje, naj ustanavljajo „Sokola“, ako imajo toliko časa in ako se hočejo ljudstvu še bolj odtužiti, ampak povdarjati moramo, da naši Orli nikdar in nikoli nečajo biti Sokoli, ker Orli stoje na krščanskem, Sokoli pa na svobodomiselnem stališču. Kar se pa tiče idej in podlage in plitvosti, imamo pa samo pomilovalen posmeh. Edini stavek, ki ga podpisemo z obema rokama, je v „Tovarišu“ nauk mladim učiteljem: „Zamenjajte vrček in cigareto z znansiveno knjigo, ki vam bo širila obzorje po vesoljnem svetu, vam dajala vpogled v vse stroke znanosti in vas usposabljala za uspešno narodno delo.“ — „Tovariš“ mora že poznati svoje! Vsekakor bo mladim učiteljem boljše in bolj koristno, pustiti vrček in cigareto, kakor pa ustanavljati sokolske župe!

* Trst — turska železnica — London. S 1. oktobra t. l. se je napravilo novo, izredno ugodno zvezo med Trstom c. kr. drž. žel. čez turško železnico in Londonom. Brzovlak št. 2, ki odhaja iz Trsta c. kr. drž. žel. ob 5. uri popoldne in dospe v Monakovo ob 6. uri 30 minut zjutraj, ima tam direktno zvezo na brzovlak št. 67 v Frankobrod, Kolin in London, ki odhaja iz Monakovega ob 7. uri 5 minut zjutraj, in dospe v Frankobrod ob 1. uri 28 minut, v Kolin ob 5. uri 44 minut, v Ostende ob 10. uri 51 minut ponoči in v London ob 5. uri 38 minut zjutraj. Cela vožnja iz Trsta c. kr. drž. žel. do Londona traja tedaj le 36 ur 38 minut. Radi udobnosti potujočega občinstva je preskrbljeno v obilni meri. Iz Trsta c. kr. drž. žel. do Monakovega vozi en direktni voz I. in II. razreda, izven tega en spalni voz; na progi Monakovo-Bruselj vozi 1 jedilni voz in med Monakovim-Ostende oziroma Kissingen vozovi brez izjeme. Ker je ta zveza spojena z brzoparniki avstrijske Lloyda iz Dalmacije, Aleksandrije, Carigrada itd., je pač poklicana, da si osvoji promet med orientom, adrijskim morjem in Angleško. Enako hitro zvezo v obratni smeri se bo bržkone oživitvilo v poletju prihodnjega leta.

* Naj je potreba ali ne, ampak naša narodna dolžnost zahteva, da vsa pisma, dopisnice in druge poštno pošiljate kolekujemo z obmejnimi kolkom.

* Najboljše in najcenejše so vžigalice: V korist obmejnimi Slovincem, katere so v rabi že pri tisoče in tisoče Slovincih, pa so vsi z njimi zelo zadovoljni. Nobeden kadilec in nobena kuharica naj ne rabi drugih, ker so te najboljše.

* Strel v vlak. Zadnjo nedeljo je na tržaški brzovlak v bližini Wildona nekdo streljal. Potrija je šipa v kupeju, v katerem so se nahajali štirje gospodje, med njimi tudi dr. Štuhec iz Ptuja. Sreča v nesreči je bila, da je strel izgrešil cilj in ni nobeden gospodov ranjen.

* Odlični prvoboritelj katoliške misli na Predarlskem umrl. Te dni so v Dornbirnu na Predarlskem pokopali odličnega moža, ki je v kratkih letih strl prejel vsemogočni liberalizem v deželi; to je bil bivši državni in deželni poslanec in trgovec Ivan Thurnher. Do leta 1870. je zlasti po milosti liberalno navdahnjenih oblasti vladal na Predarlskem liberalizem skor neomejeno; tedaj pa je nastopil Thurnher, snoval za ljudstvo kasne in za vso deželo skupno ustanovil ljudsko društvo, pričel izdajati društveno glasilo „Vereinsblätter“ — sedaj „Landbote“, — ki ima danes 10.000 stalnih naročnikov ter z drugimi vrhli možmi prehodil križem vso deželo, prirejal občne shode, na katerih je ljudstvu odpiral oči o vrednosti liberalizma. Uspehi so bili sijajni. Preje je sedelo v predarlskem deželnem zboru 15 liberalcev in le 5 konservativcev; od leta 1870. dalje pa se je položaj popolnoma obrnil, tako, da je bilo odslej 16 konservativnih in le 4 liberalni poslanci. Maja l. toso pa so liberalci izgubili še dva mandata, in jim je ostal le še mandat mesta Bregenz in pa mandat trgovske obrtniške zbornice. Žrtve pokojnega Thurnherja so torej obrodile najlepši sad! Čast spominu tega odličnega ljudskega moža!

Mariborski okraj.

m Mariborska bazilika je dobila nov juvel ali kras, oltar sv. Križa v juž. stranski ladji. Po načrtih dunajskega arhitekta Rih. Jordan ga je iz raznovrstnega marmorja izdelal mariborski mojster Karl Kocijančič, križ s podobo Križanega, kipa Matere božje in sv. Janeza ter reliefno podobo vic pod križem je izklesal Ed. Kupowsky, primerno pozlatil je vse delo Vilj. Sirach. Oltar stane 8500 K. Obenem je dobila

bazilika 7 novih izpovednic, katere je izdelal umetniški mizar Janez Rossmann po 1400 K. Posvečenje novega oltarja se je vršilo v nedeljo, dne 17. oktobra t. l. Na predvečer so mil. knezoškof prenesli svete ostanke, ki so bili drugi dan vžidani v oltarno ploščo, iz škofijske palače v baziliko ter tam s stolnim kapiteljem in z oo. frančiškani opravili zapovedane cerkvene molitve ali dnevnice v čast peterim svetim mučencem. Na praznik začelo se je sveto opravilo ob osmih zjutraj. Pomenljivi obredi oltarnega posvečenja in blagoslovljenja podob na oltarju, novega križa za procesije in novih izpovednic so trajali do ¼ na 11. uro. V enourni slovenski pridigi so nato prevz. posvetitelj opisali novi oltar ter na podlagi besed sv. Pavla: „S Kristusom sem na križ pribit; živim, toda ne jaz, živi pa v meni Kristus“ opominjali vernike, ki so napolnjevali vse prostore v baziliki, k svetemu posnemanju križanega Zveličarja po vzgledu sv. Frančiška, ki je po svojem prostovoljnem uboštvi in zatajevanju samega sebe, po svoji pokorščini in zlasti po svetih ranah bil celo podoben Kristusu na Križu. Od ¼ na 11. do 12. ure so mil. nadpastir pri novoposvečenem oltarju ob asistenci stolnega kapitelja in oo. frančiškanov peli slovesno pontifikalno sv. mašo, potem pa z ozirom na Pavlov rek: „Mene pa Bo varuj, da bi se z drugim hvalil, kakor s križem Gospoda našega“ v enourni nemški pridigi ganljivo slavili trojno zmago slavje sv. križa: Les sv. križa nadkriljuje vsa druga drevesa, križ je svet premagal ter preobrazil njegove sege, križ je knjiga, iz katere so zajemali največji učenjaki svojo znanost. — Z zahvalno pesmijo in z zakramentalnim blagoslovom je bila ob ¼ na 2 popoldne dostojno in pobožno zaključena izpodbudna slavnost, ki je zopet važen dogodek v zgodovini bazilike Matere milosti.

m Maribor. Izpred sodišča. V številki z dne 23. septembra t. l. smo pomotoma poročali, da je bil radi neprevidega ravnanja z orožjem obsojen posestniški sin Anton Beranič iz Cirkovec na pet mesecev strogega zapora. Beranič je bil obsojen le na šest tednov zapora. Toliko resnici na ljubo.

Izpred sodišča. V sredo popoldne so se morali zagovarjati pred mariborskim sodiščem obtoženci J. Spes, tesarski mojster in podjetnik, bivši zidarski mojster Ledinegg in zidarski mojster Karl Stupan iz Slov. Bistrice. Obtoženi so radi prestopka goljufije, ker sta zadnja dva napravila Spesu ponarejeno učno in usposobljenostno izpričevalo. Spes je namreč pred nekaj časom vložil prošnjo na c. kr. namestništvo za dovoljenje koncesije kot zidarski mojster. Prošnji je priložil učno izpričevalo od Ledinegga, pri katerem se je Spes izučil v zidarski obrti in praktičnem in teoretičnem stavbenem vodstvu ter izpričevalo Stupana, v katerem zadnji potrjuje, da je bil prošnji pri njem dolga leta kot polir. Ta izpričevala so pa spoznali sedaj za nepravilna in resnici ne odgovarjajoča. Stavbinska družba je oddala celo zadevo sodišču. Razprava se je preložila, ker se bodo pozvale važne priče za dokaz, da Spes ni bil nikdar sposoben za samostojnost v obrti. Ledinegg je pri sodnji sam izpovedal, da je napravil Spesu na njegove vedne prošnje izpričevalo, ki ne odgovarja resnici.

m Nepoboljšljiva tatca je Terezija Ogrin, doma iz Rotenbrega. Bila je že štirikrat kaznovana zaradi tatvine in je sedaj zopet za nove tatvine, ki jih je izvršila v Hudem kotu pri Mariji, Gregorju in Ignaciju Miklave in Jožetu Mlinar, dobila tri mesece strogega zapora.

m Gorica pri Račjem. Tukaj je umrl v noči zadnje sobote posestnik Franc Čelofiga. Našli so ga v nedeljo zjutraj mrtvega na vozu. Govori se, da je vzrok smrti: alkohol.

m Ali je treba vedno zvoniti? Povdarja se povsod tolikokrat, rabite le materinščino vsepovsod. Kajti uradniki so dolžni obdehati z vami v vašem jeziku. In če ste primorani iskati na kolodvorih kakih pojasnil ali pa okrepčila v kolodvorskih restavracijah, tedaj se tudi to lahko zgodi slovenski. Pred nedavnim časom sem se mudil v kolodvorski restavraciji na Pragerskem. Naročil sem si kavo. Za menoj pride mož, ki zahteva „suppenflaš mit esigkren“. Poznal sem ga že od daleč, da je Slovenec. (Tudi vsi okoli stoječi, sami Slovenci, so se posluževali samo le blazene nemščine. Ko sem hotel plačati, kličem trikrat natakarkja „plačat“, in šele v četrti poziv sem ga priklical. Z odločnim nastopom bi se jih moralo poučiti, da smo mi z drugimi vred enako vredni. Da pa znašo slovenski, me je poučil naslednji dogodek, ki sem ga tudi takrat doživel. Neki fant si hoče kupiti klobaso in vpraša, koliko stane. Šest krajcarjev. Ker se povsod po trgovinah dobe te klobase po pet krajcarjev, je rekel: Pet Vam dam. Natakarkar pa mu nato odvrne: Ali mislite, da ste pri „šintarju“?

m Sv. Lenart v Slov. gor. K prireditvi ob priliki blagoslovljenja nemške šole priobčujemo še sledeče: Nemško časopisje piše, da je bila velika večina hiš v trgu okrašena z zastavami, kar pa ni res. Trg St. Lenart šteje sedaj 95 hišnih števil, zastave so pa vsele samo iz kakih dvajsetih hiš. Omeniti še imamo, da je zastava visela tudi iz Aublrove gostilne, v katero zahaja ves št. lenarski štab Narodne stranke. Liberalci so to v nedeljo videli, tri dni niso obiskali gostilne, četrti dan smo pa zopet vse videli sedeti v tej protislovenski gostilni. To je menda izvajanje gesla: Svoji k svojim po liberalnem receptu.

m Sv. Rupert v Slov. gor., dne 17. oktobra 1909. Odprto pismo gospodu Jožetu Čuček, pomožnemu učitelju za okraj Konjiški. — V „Dnevniku“ in „Nar. L.“ bilo je

natisnjeno: „Vendar je enkrat Strmšek strepetal“, katere besede bi baje bil jaz govoril. Pozivljam Vas očitno, da Vi gospod učitelj Jožet Čuček, s katerim edinim sem jaz govoril o smrti g. nadučitelja Strmškega in sicer takrat, (jaz Vam pomagam, ako bi Vas spomin zapišal), ko ste prinesli ubožni list v podpis, da Vi gospod učitelj, ponavljam, govorite besedo in sicer tudi na očitnem mestu saj v 10 dneh, kar mi blagovolite dostaviti. Potem bom pa jaz govoril. Ivan Pajtlar, župnik.

m Sv. Rupert v Slov. gor. Študent Ernest Čuček si je hotel pesmico zapeti. Pa o, kosmata ušesa, pač ni šlo! Mi bi tega ne omenjali, ker res ni vredno časnarskega papirja, — toda mladi pevec se je predrznil reči: „Bila bi žalitev mojih umetniških čutov“, — ako bi namreč poslušal naše vrle fante in dekleta, ko so pri uprizoritvi gledališke igre v našem bralnem društvu tudi krepko zapeli. Fantje in dekleta pa pravijo, da se lepo zahvalijo za take umetniške čute, s kakršnimi se Ernest ponaša. — Še ni zelo hudo tabak, ali kaj?!

m Sv. Benedikt. V soboto, 16. t. m. smo tukaj pokopali veleposestnika Franca Fekonja iz Trotkove. Primerno se mi zdi temu odličnemu narodnjaku postaviti mal spomenik, ker cel okraj čuti zgubo pokojnika. Obiskal je 1858. v Mariboru takratno spodnjo realko. Vrnivši se domov je prevzel po očetu veliko gospodarstvo, katerega je zdato povečal. Zvest svojemu narodu je vedno stal v prvi vrsti proti nasprotnikom. Bil je skozi 20 let ud okrajnega zastopa sv. lenartskega, in kot tak ud okrajne hranilnice. V domači župniji ud obstoječe „Posojilnice“, kjer je z besedo in dejanjem pomagal. Častnega pogreba so se udeležili znanci in ljubljenci njegovi iz celega okraja, „Okrajni zastop“ sv. Lenarta, Hranilnica od tje je poslala svoje zastopnike. Ko nam v trdem boju ob meji primanjkuje navdušenih in značajnih možev, ga bomo bridko pogrešali. Naj mu boče lahka domača zemlja!

m Sv. Anton v Slov. gor. Naše katoliško bralno društvo je zadnjo nedeljo priredilo veselico z igro: „Starinarica.“ Fantje in dekleta so svojo ulogo dobro izvršili. Sodelovala sta domači tamburaški in pevski zbor, ki sta točke pri veselici povzdignila, kakor tudi poznejše oživljala prosto zabavo. Napovedani govor je imel tajnik Z. S. M. iz Maribora.

m Umrl je dne 18. t. m. ob ¼. uri zjutraj pri Spodnji sv. Kungoti tamošnji župnik Alojzij Vojsk, star 56 let. N. v m. p.!

m Slov. Bistrica. Na tukajšnji železniški progi se je zgodila zadnjo nedeljo velika nesreča. Posestnik Simon Svagan iz Lukanje vasi je šel iz mesta domov. Ko je šel čez progo, je pripihal ravno vlak, ki ga je vrgel po šinah in usmrtil. Nesrečni mož je bil 46 let star in zapuščal ženo s sedmimi meoskrbljenimi otroki.

m Maribor. Dramatično društvo priredi v ponedeljek 1. novembra v Narodnem Domu žaloigro „Mlinar in njegova hči“.

Ptujski okraj.

p Ali je res? Na Ptuj bo do skoro tudi vrbaci znali čivkati „Wacht am Rhein“, ker to vsenemško pesem splošno pojejo in žvižgajo otroci in veliki, zlasti pa rokodelniški učenci, ki imajo svojo trgovsko oz. obrtno šolo, kjer se je gotovo učijo kot prvi in glavni predmet.

p Haloze. Naš somišljenik nam piše: Branje se nagiba h koncu in nas je splošno zadovoljilo. Mošt je imel 10 do 14 stopinj, po nekod tudi do 16 stopinj. Kupci plačujejo mošt po 9 do 13 krajcarjev.

p Sv. Urban pri Ptuj. Dne 13. t. m. imelo je naše gospodarsko bralno društvo zabavni večer s žaloigro, šaljivo pošto itd. v gostilni g. J. Čeh-Pöcl. Ob enem obhajala se je odhodnica vrlega narodnjaka Jožefa Skoliber, ki je odšel k vojakom. Bil nam je zvest delavec, nepremakljivega značaja, in želimo, da bi se, ko dosluži vojake, zopet jednak vrnil. — Vseled slabega jesenskega vremena nam je letošnja vinska trgategov delala ovire. Vendar je dala trta povoljno in dobrega mošta. Sadja sploh ni bilo. Krme zaradi suše povsod primanjkuje.

p Sv. Bolfenk v Slov. gor. Te dni je dobila naša občina Trnovska ves novega predstojnika g. Jakoba Čuček, najbolj zavednega in odločnega narodnjaka v celi občini. Nemškutarje v občini je torej konec. Kakor en glas gre po občini: Vrli mož naj dolgo in srečno župani!

p St. Janž na Dr. polju. Tu se zaporedoma pripe, da izostanejo vaši listi, kakor „Slov. Gospodar“ in „Straža“. Nekateri naročniki po tri številke „Slov. Gospodarja“ niso dobili v roke, in to zaporedoma. Kdo je kriv? Za sedaj je znano toliko, da je neki g. učitelj, ki je na počitnicah, si vzel od poštnega sela časopis, ki je bil na nekoga drugega naslovljen. Za danes zamočimo ime dotičnika. Če se to še zgodi, bomo prišli z imeni na dan.

p St. Janž na Dr. p. Slavno uredništvo! Z ozirom na dopis g. kaplana Agrežu v predzadnji številki Vašega lista zahtevajo moje osebo, prosim na podlagi paragrafa 19 tiskovnega zakona, da objavite v prihodnji številki naslednji stvarni popravek: Ni res, da Vas, gospod kaplan, po raznih liberalnih listih na grd način blatim, res pa je, da Vas ne blatim. Ni res, da Vas še neki začuden opozarjam, da na vse molčite, pač pa je res, da Vas ne opozarjam začuden. Ni res, da se me iz previdnosti izogibljete, res pa je, da ste me opetno v svojo družbo vabili, res, da ste me kot svojega gosta še strastno napadali, in res je slednjič, da se Vas jaz iz previdnosti izogibljam. S spoštovanjem Janez Reich, nadučitelj. — Opomba uredništva: Kdor prečita ta popravek učitelja Reicha, takoj razvidi, da ima pred seboj malen-

sinega človeka, ki uporabi rač vsako priliko, da se prepira s svojimi nasprotniki. Nam je g. nadučitelj **Reichl** dobro znan iz **Sr. Boltenka**, od koder smo dobivali zanimive dopise o delovanju njegovega sina za družbo sv. Cirila in Metoda. O priliki se lahko še tudi o tem pomenimo.

St. Janž na Drav. polju. Poročali ste že o regulaciji Drave. Niste pa še prinesli pritožb kmetov radi velike krivice, ki se jim godi. Načrt regulacije, ki je bil v prvotni obliki za nas posestnike jako ugoden, ta načrt se popravlja po vplivu prvega delovodja Brucka, nam v škodo. Posledica tega popravljanja je bila, da nam je vzel veliko rodovitnega sveta pred nosom tako rekoč izročil Dravi. Pa temu kmečkemu neprijatelju še to ni dovolj. Zopet hoče graditi, in — mislite si — posuhem, gosto obraščenem svetu, da nam odtrga velik kos rodovitne zemlje, ki nam je dosedaj Drlava še ni vzela; v namestilo pa nam hoče pustiti puščavo na levem bregu. Če se bo pustilo Bruck-u tako delati, povzročil bo vetikanske regulacijske stroške, zavlačil bo regulacijo, nam posestnikom in našim potomcem napravil veliko škodo. Ali ni Slovenca, ki bi mogel voditi regulacijo? O pač! Pa so na svetu ki mislijo, da je Slovenec samo za tlako! Prosimo lepo gg. poslance Kmečke zveze, naj se zavzamejo za nas! Če bomo uslišani, ne bomo imeli haska le mi temveč tudi regulacijski sklad. Tudi delo se bo jako pospešilo, kar bo v splošni blagor. Hofrat Ploj nam je pred dvema leti obljubil pomoč, pa svoje obljube ni držal.

Na Vurbergu bo politično zborovanje v nedeljo, dne 24. oktobra. Prideta oba deželna poslanca poročati. Kmetje, pridite v obilnem številu! Shod je po sv. maši v stari šoli.

Škole pri Pragarskem. Od časa, kar ima Korošec Zepa nepotrebno krmo, ni več miru v naši vasi. Tukaj vprašam našega župana, ali mu je znano, da ima muziko in svoj bal. Župan, kdo pa mu da dovoljenje za njegov bal in da je krma brez postavno uro odprta? Ako mu Vi, župan, date dovoljenje, koliko pa plača v občinsko kaso, ali kje je tisti denar? Zakaj tega ne zabranite, da bodo naši otroci doma. Ne vemo, zakaj se gg. žandarji za to ne pobrigajo. Drugokrat se bomo naravnost obrnile na c. kr. glavarstvo. Žene—matere, Vas pa kličemo, ko otrok ali mož ne bo o pravem času doma, le pojdemo k Korošcu po nje, kakor smo že nekatere storile. Žene—matere.

Ptuj. Prihodojo nedeljo t. j. 24. t. m. po večeraicah bode imelo „Kričevsko bralno društvo“ pri g. Vilčniku na Spodnji Grajeni svoj običajni občni zbor. Po navadnem vspredu je poučni govor. K mnogostvilni udeležbi najljubše vabi odbor.

Majšperg. Zahvala. Šl. okrajni odbor v Ptuj-u je daroval šolskemu vodstvu v Majšpergu za nabavo novega čebelnjaka 60 kron podpore, za kateri velikodušni dar se tem potom najiskrenejše zahvaljuje Jožef Lovrec, šol. vodja.

Ljutomerski okraj.

I Ljutomer. Trgovina s cementom in izdelovanje cementne robe sta se letos v Ljutomeru močno povzdignili. To je posledica nizke cementne cene. Dočim je prej sodček 200 kg stal 12 K, ga sedaj v Ljutomerskih trgovinah dobi par kron ceneje. Povod nizki ceni cementa dala je tvrdka A. Huber (Lene), ki je letos upeljala trgovino s cementom. Pametna in solidna konkurenca imenovane trgovine je povzročila po kratkem kratkem valovanju gospodarskega boja v cementnih cenah stalno nizko ceno cementa, tako da si zamore vsakdo za malo denarja omisliti trpežne cementne izdelke. Seveda se mora cement dobavljati iz priznane solidnih tovarn, kakor je judendorfska, iz katere Huber-Lene naroča velike cementne množine. Priporočamo to trgovino v vsakem oziru odjemalcem kot solidno v blagu in v cenah.

I Ljutomer. Bratvo smo že večinoma dokončali in nas je v obče zadovoljila. Od začetka so strašile majhne cene, sedaj v pretečenem tednu pa smo ga le prodajali po 30 do 42 vinarjev liter. Sladkorja je imel mošt povprečno 17 stopinj, po nekod tudi do 19, 20 stopinj.

Ljutomer. Umrli je 14. t. m. gospa Katarina Mohorič, posestnica na Podgradju, po dolgi in mučni bolezni. Pokojna je bila mati g. dr. Franca Mohoriča, c. kr. sodnega tajnika v Ljubljani. Dobri, blagi materi večni mir!

I Ljutomer. Pretečeni teden se je od nas odselila gospodična Erna Razlag, učiteljica v pok., v Ptuj. Odhajajoča je učiteljica pri nas 18 let ter znala vnmati svoje učence za vse lepo in dobro. Bila je vseskozi izborna učiteljska moč, zato jo bomo zelo pogrešali. Ob vpokoju izročil ji je sl. okrajni šolski svet Franc Jožefove šole za njeno uspešno delovanje v blagor mladine pohvalno pismo. Tudi izven šole ni zamudila svojih narodnih dolžnosti. Vodila je neustrašeno četo naših vrlih mladenk, za kar ji izrekamo za ves trud najiskrenejšo zahvalo. Bog Vam daj, blaga gospodična učiteljica, na novem mestu mnogo sreče, mir in blagoslov!

I Položaj vinogradnikov. Odlični kmet iz Murskega polja nam piše: Brati smo pričeli. Mnogo bomo nabrali, le deževje zadnji čas nam je preprečilo, da kakovost ni ravno taka, kakor smo pričakovali. Kupci se že tudi oglašajo in čujte, kako ceno nam ponujajo: Deset do 20 vin. za liter. Ali ni to nekaj, kar mora našega že tako ubogega kmeta popolnoma uničiti. Celoletno delo in to tako drago, razni material in drugo je stalo stotine in stotine, sedaj pa, sedaj, ko bi se vsaj nekaj odškodoval za vse to, pa ne more svojega blaga spraviti v denar, če pa proda, potem pa za sramotno ceno. Gostilničarji na Koroškem, Kranjskem in drugod, kjer kupujete razna dalmatinska in istrijanska vina, morda celo od Lahov, pridite k nam po vino! Mnogo je še lanskega, ki se lahko kosa z vsakim dalmatincem in istrijancem, mnogo ga bomo pridelali letos. Pridite torej v Slovenske, Ljutomerske in ormoške gorice,

vsim imamo dobro vino, sladek mošt in ugodno železniško zvezo!

Verzej. Odgovor „Narodnemu Dnevniku“ štev. 216. zaradi prestopka pašne prapovedi, s katero delajo po trških gozdih velikansko škodo celih 9 let. Trški gozd imajo že med seboj razdeljeni več kot 100 let in obstoji zemljeknjižno zemljiškega kompleksa komaj 200 oralov gozda in 30 oralov pašnika. Mnogo let so bili s pašnikom zadovoljni, ni bilo nobenih preprirov. V zadnjih starih letih so začeli delati škodo z živino po glavnih delih gozda, in niso bili zadovoljni s pašnikom, ki so ga imeli že več kot sto let. Začeli so se pripraviti in delati škodo po gozdih, in večina tržanov se je morala obrniti do politične oblasti. Bila je komisija dne 12. maja leta 1909. Ni res, kakor piše „Narodni Dnevnik“. O. kr. okrajno glavarstvo je prepovedalo pasti v vseh delih gozda in so bili kaznovani vsak deset kron in dva dni zapore zaradi jezika. S pašnikom, katerega je c. kr. okrajno glavarstvo odločilo, niso bili zadovoljni, hoteli so si zasvojiti cele trške gozde kot lastni pašnik, za katerega je delal največ tržan Anton Seršen. Komisijo je moral tudi sam plačati, ker jo je sam zahteval. Zahtevalci pa se niso hoteli prepričati, da bo c. kr. okrajno glavarstvo v tem slučaju kaznovalo z globami zaradi gozdne prepovedi, so se ustavljali in niso ubogali. Kazni so morali plačevati zmirom naprej. „Narodni Dnevnik“ piše, da so plačali že 500 kron. Ubogi tržani so trpeli mnogo škode po svojih gozdih. Od tistega časa ni miru. Pokojni župan Jožef Ostre ni tožil za pašnik, kakor piše „Narodni Dnevnik“, on se je potegoval za gozdno postavo in za svoje tržane. Nikoli niso bile njegove tožbe izpodbite, kakor dr. Kukovec v svojem dopisu napačno poroča. Ko je p. kr. okr. glavarstvo kaznovalo prvokrat, vložili so rekurz na c. kr. namestnijo v Gradec in na c. kr. ministrstvo na Ljubljano. Njihove prošnje so se vlekle dve leti in so bile spodbite. Prišel je čas plačila in c. kr. okrajno glavarstvo je prvokrat zarubilo dne 21. avgusta leta 1908. Ni tako, kakor piše „Narodni Dnevnik“. C. kr. okrajno glavarstvo je po postavi kaznovalo, in je tudi iztirjalo. Neki tržan je celo na glavarstvu rekel, da ne plača. Dolgovali so do letos (dne 22. maja). Dne 22. maja so močno rubili in prodali so jim nekaj živine in nekaj pšenice. „Narodni Dnevnik“ piše, da so bili tržani kaznovani z zaporom. Kaznovan pa je bil le en tržan zaradi žaljivih besed, ki jih je povedal sodniku v obraz. Dne 8. julija je bila druga komisija zaradi pašnika. Ni plačal komisije samo eden, kakor piše dr. Kukovec v „Narodnem Dnevniku“, plačali so jo vsi skupaj, največ taki želarji, ki pri pašniku nič nimajo. Vidi se, kakš lažnjivec je „Narodni Dnevnik“, ker navaja imena, katerih nismo še nikdar slišali. Gospod Anton Seršen pa si je največ sam kriv svojega plačila zaradi nesrečne paše, za katero se potegujeta g. nadučitelj Franjo Cvetko v Vučjivasi in dr. Kukovec, dežel. poslanec Narodne stranke. „Letos na binkoštno soboto so močno rubili,“ piše „Narodni Dnevnik“, to pa ni res, ampak dobili so opomin le tisti, kateri so se dne 22. maja poskrili in niso hoteli plačati. Kukovec ne pozna razmer v našem trgu in tudi ne ve, zakaj so se tržani pritožili na glavarstvo. G. dr. Kukovec, ali ne poznate gozdnih postav?

Slovenjgraški okraj.

s Slovenjgradec. Začetkom oktobra sem se mudil nekaj dni v Slovenjgradu, pa sem zvedel marsikaj. Nekaj časa že straši griza v tem okraju, zlasti v St. Martinu in St. Miklavžu. Precej ljudi je že vsled nje pomrlo. Ko se je jela bližati tudi mestu, so takoj zaprli tamošnjo šolo za teden dni; ker se pa v tem času ni pojavil nobeden slučaj v mestu, so jo zopet otvorili, a samo za mestno deco, učenci iz okolice so že kontumacirani za štiri tedne. Na cesarjev god sem bil v mestni cerkvi pri „cesarski“ maši, tudi otroci iz mestne šole so se je udeležili, a čudom sem se čudil, samo kakih 50 jih je bilo. Za teh 50 učencev pa vendar ni treba štirirazredne nemške šole? Potemtakem mora obiskovati to šolo najmanj dve tretjini okoličanov. Nisem se motil. Reklo se mi je, da res pohajajo v nemško šolo otroci iz Starega trga in še bolj iz „narodnega“ St. Martina. Nili to breca za tamošnjega nadučitelja? Izpred nosa pa mu vhaajo otroci v drugo šolo! Bili ne bila tu njegova in drugih „narodnjakov“ agitatorična sila bolj na mestu, kakor za časa volitev? Najbrž se ti „narodnjaki“ vnamajo za dr. Kukovecovo geslo: več nemščine v šolah. Mogoče se pa starši brez teh narodnih voditeljev sedaj sami spametujejo. Ker se Slovenjgradčani toliko bojé, da jim vaši otroci okužijo nemško šolo, bodite vendar toliko usmiljeni, pa jih sploh ne pošiljajte več v to šolo, ki je za nje prava mučilnica, ker ne poznajo jezika, v katerem se tam podučuje. Vaši lastni otroci vas bodo enkrat preklinjali, kajti par nemških besedi, ki se jim bo v tej šoli vilo v glavo, to še dandanes ni dovolj za življenje. To leto bi bilo za nje popolnoma zgubljeno, ker bodo zamudili najmanj dva meseca poduka. Ne prodajajte svojih otrok za tistih par cunj, ki jih dobé običajno za božičnico. — Pa še nismo pri kraju z novicami. V Slovenjgradu sta naselila pred kratkim slovenski zdravnik in slovenski odvetnik, oba imata že baje dosti opraviti, saj se pa čuje o obeh eden glas, da sta vsak v svoji stroki izborna ali, kakor pravijo ljudje, „kunšna“. Hajd potem pa le k njima! — Najbolj me je pa razveselilo, da v „Narodnem domu“ nisem sedel več sam, kakor pred meseci, ko sem bil zadnjič v Slovenjgradu. Res, takrat postrežba ni bila Bog ve kaj, a zdaj je drugače. Kuhinja izborna, pivo dobro, vino raznovrstno. Saj to je tudi pošteno; če človek plača, se mu naj tudi

postreže. G. Radšel, nov gostilničar, je mož, ki je popolnoma na svojem mestu. Narodnjaki v Slovenjgradu in okolici, vaša dolžnost pa je, da zahajate pridno v „Narodni dom“, edino slovensko gostilno v mestu. Nikar pa ne pozabite, da je edini slovenski trgovec v mestu g. Družkovič! — Kadar pridem zopet v Slovenjgradec, pa prinesem za novice večjo mavho seboj. Mogoče poizvem do takrat imena tistih turnerčkov, akademičnih in zelo neakademičnih, ki prepevajo večasi pred dr. Bratkovičovo pisarno „miserere“, ki cele noči razsajajo, izzivajo mirne ljudi, pa tudi imena trgovin, kjer so nekateri teh ponočnih junakov vslužbeni. Naj ljudje zvejo, kam nosijo slovenski denar.

Popotnik.

Naše vžigalice!

Skrbite, da pridejo v vsako hišo naše vžigalice! — Vsak trgovec, pri katerem kupujete, jih mora imeti, vsaka gostilna, v katero zahajate, vsaka naša gospodinja! — Dolžnost vsakega našega so-mišljenika, da zažiga tobak in smodke le z vžigalicami »Za obmejne Slovence«!

Celjski okraj.

c Izpred porotnega sodišča v Celju. Pred kakim mesecem smo poročali, da so našli blizu Konjice ubitega finančnega nadpaznika Alojzija Kokola iz Kopra. Uboja je bil obtožen Franc Strelec, mesarski pomočnik v Konjicah, ki se je dne 8. septembra sešel s Kokolom v Gorenjakovi gostilni v Skalcah pri Konjicah. Bila sta oba precej vinjena. Prišlo je do majhnega prepira, v katerem je potegnil Kokolj sabljo ter začel teči za Strelecem. Ker se je ta bal, je med begom pobral kamen ter ga vrgel Kokolju v glavo, da mu je prebil lobanjo. Ker so porotniki potrdili vprašanja o silobranu, je bil Strelec popolnoma oproščen.

c Cena savinjskemu hmelju je zadnji čas silno poskočila ter se je plačal kilogram po 5 do 6 kron.

c Dobrna. Začetek šole je bil pri nas tako zanimiv, da moramo o njem govoriti tudi javno. Šola sicer pri tem ne pride toliko v poštev, pač pa naš slavnostni vodja šole, slovenski Nemec Vogler. Vpišovanje otrok je trpelo dva dni. Seveda, za pest novincev je treba dva dni. Ne vemo, če potrebujejo na gimnazijah toliko časa. Dne 4. oktobra je bila šolar-ska, ob enem cesarska sv. maša. Ko je prišlo do cesarske pesmi, smo s čudom zapazili, da otroci dobrnske šole ne znajo cesarske pesmi. Spogledovali smo se, kaj to pomeni. Gospod Vogler, ki je sedel pri orgljah, ni odprl svojih ust, da bi pomagal otrokom. Seveda, če bi bilo treba hajlati na zdravje dobrnskega fajerbera, bi vzel pa Vogler polna usta. Cesarska pesem pa mu je menda preveč slovenska! Ko bi ne, bilo gospodične Levstikove, bi sploh ne prišlo do petja cesarske pesmi, zakaj šele pri drugi kitici so otroci vedeli, da se hoče peti cesarska pesem. Vso odgovornost za to nosi Vogler, zakaj vsaj otroci tretjega razreda, ki je v njegovih rokah, bi morali znati cesarsko pesem. Pripomniti moramo vkljub temu, da Vogler celo leto z malimi izjemami v petju sploh ne uči drugega, nego cesarsko pesem. O priliki se zmemimo o Voglerjevem trudapolnem delu med šolskim letom.

c Iz Gomilske. Z ozirom na nečuvstvo obrekovanje v „Narodnem Listu“ štev. 44 od 7. t. m., izjavljamo koncem podpisani v imenu gomilskih faranov sledeče: Ničvredni povzročitelj tega dopisa, ki se je drznil zlorabiti podpis blatenju pod imenom „Več faranov“, ni vreden, da bi se prišteval še k našim faranom, da si biva še v naši sredi ter upamo, da ga že predobro poznamo. Zahtevali bi od tega duševnega siromaka, da naj proglasi imena vseh tistih, ki bi naj bili zapopadeni v tem podpisu; ker pa vemo, da izvira ta nesramnost k večjemu le od ene hiše cele naše lepe fare, mu rajši šo to sramoto pustimo. Večmo, kako težko, kako sramotno bi bilo za njega, ki jo še skoro mlečnozobnež, in si upa kot takšen v imenu več faranov take podlosti našim poštenjakom podtikati — ko bi ga tudi mi na tem mestu klical po imenu; sicer pa upamo, da ga že tako preveč peče vest nad njegovim početjem. Že to, da napada našega č. g. župnika, ki ga spoštuje cela fara, znači dopisnika. Kar se pa tiče našega, povsod priljubljenega in uglednega gospoda **Maksa Oukala**, ki pa ne mara več takšnim umetno zavitim, lažem, kakoršniši je zmožen le tak človek, odgovarjati, pa bodi zbog resnicoljubnosti svetu povedano, da smemo Gomiljčani le ponosni biti, da ga imamo v vseh naših društvih, tako častnega, zaslužnega in vrednega člana zastopanega, kakoršen je on, ter izjavljamo, da mu do danes nimamo še trohice nespošobnosti očitati; pač pa s ponosom rečemo, da je ravno on z ozirom na njegovo pridnost, sposobnost in zmernost čast očetove hiše, kakor tudi čast Gomilske. One podtikane mu podlosti so pa vse še v veliko večji meri pripisovati le našemu znanemu lažnjavcu in hujšaku v „Narodnem Listu“. Sve-tujemo mu, naj od zana prej molči, če ne zna drugega, nego lagati, sicer ga bomo javno razkrinkali, kar mu gotovo ne bo ljubo. — Sleđi 22 podpisov, ki so v uredništvu na razpolago.

c Sv. Jurij ob juž. žel. V štev. z dne 7. t. m. smo poročali, da je tu kajšnji postajenačelnik napram

slovenskim strankam zelo neuljuden. Kakor se nam sedaj poroča, to poročilo ne odgovarja resnici. Postajenačelnik je sicer Nemeč (Dunajčan), a nimajo Slovenci nikakega povoda se čez njega pritoževati. Ker nečemo nikomur delati krivice, zato rade volje prekličemo dotično notico.

c St. Jur pod Taborom. Mislili smo, da so naši liberalci kaj boljši od drugih. Pa so ravno taki lažnjivci. V „Nerodnem Listu“ poročajo o pretepu med kapelskimi in prekopskimi fanti, kakor bi bili vsega krivi Orli. Med drugim pišejo: „Ti temo ljubeči ptiči Drča, Randigaj in drugi so pokazali svojo čukarsko spretnost in zmoglost fantom iz Prekope in Čepelj.“ Res pa je, da ne Drča ne Randigaj ne drugi niso in nikoli bili niso med Orli. Pač pa so se pretepanja naučili po liberalnih oštarijah in od prekopskih fantov, o katerih je itak znano, kaki čuki da so. Liberalci, zato pa le lep jezik za zobmi. Ta pretep in še grdo laž navrh si spet zabiležite med svoje zasluge. Starši! Priporočajte svojim sinovom telovadni odsek Orlov in druga krščanska društva, kjer se bodo učili prave mladeniške izobrazbe, učili pa tudi spoznavati lažnjive in surove liberalce.

Trbovlje. V nedeljo dne 24. oktobra dopoldne ob 9. uri ima pazniško strokovno društvo pri gosp. Jagru (Parašv) v zgornjih prostorih svoj sestanek. K temu sestanek se vabijo vsi pazniki, četudi niso člani tega društva. Na dnevnem redu je več zelo važnih zadev, zato je pričakovati obilne udeležbe.

c „Stajerca“ toži vrameljski, popred črešnjiki župnik Fr. Ogrizek. Obravnava pred porotniki se je začela 30. septembra, pa je bila preložena. „Stajerca“ govori o njej 10. oktobra čez vse strupeno. Župnika zopet dolži, da sovraži učitelje in šolo; da je kriv umobolnosti učitelja Adamiča ter da ga je spravil s tem ob kruh in službo. Bralci, sledite premišljeno dogodkom v prepiru z Adamičem. Pred tem učiteljem je župnik Ogrizek v miru živel štiri in pol leta, s stalnim učiteljem Brinarjem in provizoričnim Lovrencom Serajnikom pol leta. Enako z Adamičevima naslednikoma Kožuham in Raubarjem 3½ leta. Kožuha in Serajnik sta imela pri župniku hrano, Brinar je zadnje dni pri njem celo stanoval. Teh devet let torej ni župnik sovražil nobenega učitelja. Zakaj ni imel župnik takega miru tudi z Adamičem dve in pol leta? Sta se že poprej kje spraskala med seboj? Nič. Župnik ga ni poprej nikdar videl ni nikdar slišal, da živi. Veselje do prepira je prinesel Adamič seboj. Nadučitelj na Paki in pri Sv. Lovrencu v Slov. gor., oba župnika pri Sv. Jerneju nad Muto ter brat Adamičeve žene, Alojzij Heu v Mariboru, vedo grenkih povedati od njega. Sedanjega učitelja v Črešnjicah zasramuje s pismom, ki obsega 88 navadnih strani. Nadzornik Adamičev iz leta 1903 ga je najbolje opisal proti župniku Ogrizeku v njegovem stanovanju: Gospod župnik, častitam Vam, da ste se tega sitneža znebili. Prepira z učitelji in duhovniki izvrstno vajen, našel je takoj vzrok za nov prepir v Črešnjicah. „Stajerca“ ga imenuje 10. okt. Adamič je hotel za svojo nemško ženo imeti v Črešnjicah učiteljsko službo iz ženskih ročnih del, akoravno ni iz slovenskega jezika izkušena. Pri obravnavi je „Stajerca“ zagovornik čisto pomotoma povedal, da se je šlo v Črešnjicah za nemško šolo. Uredniku in zagovorniku pa neče biti znano, kako postavno in pravično, brez sovraštva, je krajni šolski svet pri tem postopal. Adamiču je rekel, da rad podeli njegovi ženi službo takoj, če obljubi, da bo sčasoma naredila izkušnjo. Adamič je bil sprvega pri volji, potem pa že spremenil svoje misli, da je njemu izkušnja predraga, njej pretežka. Sodite bralci, slovenski in nemški, ali ni šolski svet z župnikom vred ravnal natančno po šolski postavi ter po vzgledu vseh pametnih Nemcev, Italijanov in drugih narodov? Vsi zahtevajo, da mora vsak učitelj in učiteljica znati jezik svojih učencev. Iskrice sovraštva ni imel pri tem nikdo ne zoper učitelje, ne zoper Nemce. In vendar je bil ravno to najpoglavitejši in prvi vzrok vsega prepira v Črešnjicah. Ako se je Adamič na dnevni jezik in od jeze zbolel, si bo li kateri pameten človek še upal trditi, da je župnik kriv Adamičeve bolezni in posledkov pri službi in kruhu? Pravično srce bi ne utrpelo v njegovih prsih. Dve drugi reči sta bile, zavoljo katerih se je Adamič neusmiljeno jezil, pa zopet brez župnikove krivde. Župnik ne sme brez dovoljenja višjih nikomur dati ne za lopato župniške zemlje in nobene pravice na tej zemlji. Adamič si je pa hotel brez vsega vprašanja in prošnje prilastiti kos župniške zemlje in pravico do župniškega vodnjaka. Župnik mu ni tega pustil, odtod toliko hrupa po časnikih. — Ko je župnik videl, da ne bo miru, je neprenehoma prošil za drugo župnijo, zato da bi Adamič na stare dni, morebiti pod drugim župnikom, ostal v službi. Prišlo je drugače. Celjska sodnija je spoznala Adamiča za umobolnega. Moral je iti v pokoj. V pokoji ima kruh 1300 kron. Ob službo ga je spravila torej bolezen, katere župnik ni kriv, ob kruh pa ga ni spravil nikdo. Ko bo „Stajerca“ zopet pogledal svojo številko od 12. julija 1903., bo videl svoje potrdilo, da je župnik Ogrizek pri tem nedolžen. Sedem dolgih let dela mu že „Stajerca“ z obrekovanjem velike krivice. Čas je, jih popraviti in ne več sprejemati dopisov od umobolnega človeka.

Brežlški okraj.

b Koprivnica. Umevno je, da z našim kat. izobraževalnim društvom ne bo nič. G. nadučitelj nam res ne more dati prostora, a bolj naklonjeni nam bi lahko bili koprivniški posestniki. Žal, da nasprotuje le sobičnost.

b Malikamen. Tri potresne sunke smo občutili pri nas, 8. in 10. t. m. — Začela se je trgatav z mokrim vremenom.

Iz drugih slovanskih dežel.

† Lepa smrt duhovnika. V vasi Lisac pri Dubrovniku je bil po 40 letnem službovanju vpokojen tamošnji župnik, don Marko Glunčič. Napisal si je poslovilen govor, ki bi ga govoril pri službi božji 10. t. m. Dan prej, t. j. v soboto 9., pa je šel na sprehod skozi vas. Ko ljudstvo zagleda svojega med njim osivelega dobrega duhovnega očeta, hiti k njemu vse kar more, mlado in staro, moški in ženske in vsi ga s solznimi očmi prosijo, naj jih ne zapusti. Župnika je ta krasni izraz ljudske ljubezni tako ganil, da se je hotel udati — ko naenkrat dvigne roke, zaplače — in se mrtev zgrudi sredi svojih vernih župljanov. Od srečnega razburjenja je starčka zadela kap.

† Srbski zdravnik-čudak. Dr. Jovanović, o katerem so listi poročali, da je zapustil belgrajski akademiji znanosti vse svoje premoženje v vrednosti 200.000 kron, je bil velik skopuh in čudak. Hranil se je samo s kruhom in fižolom in hodil oblečen kakor pravi berač. Ko je došlo odposlanstvo akademije v njegovo stanovanje v Leskovcu, da prevzame inventar, je našlo ondi največji nered in nesnago. Stanovanje je vedno stražilo po sedem gosi in pes. Sredi umazanega perila in nogavic so našli oguljene hlače in v njih 80.000 frankov, ki so bili omenjeni tudi v oporoki. Ostalo premoženje je imel naloženo v srbski narodni banki v Belgradu. Pokojni dr. Jovanović je bil znan kot čudak in skopuh, a da bi imel toliko, ni nihče pričakoval, še manj pa, da bi zapustil vse v znanstvene svrhe.

Književnost.

§ Izšel je lep stenski koledar za leto 1910. Dobiva se pri gospodu Ivanu Klincu v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Gostilne, šole, župni in županski uradi ga dobivajo brezplačno. Poslati je treba le znamko za poštino.

§ Marijin otrok. Vodilo za ude Marijine družbe; priredil in založil cistercijski red v Zatični. Ta priljubljena in mična knjižica bo izšla na mnogostranske prošnje v drugem natisu okoli novega leta. Dobivala se bo naravnost pri založništvu v Zatični in v vseh knjigarnah. Tisk in lično vezavo oskrbi trdka J. Krajec nasl. v Novem mestu. Kaj več o njej, ko izide.

§ Nagrobnice. Uredil Francišek Marolt, učitel. Izdala in založila „Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani. — Cena lično vezani knjigi 2 K 40 vin. V jako lični in obenem zelo prikladni žepni obliki so nekoliko premenjene oziroma pomnožene že vdrugič izšle od gosp. Fr. Marolta urejene „Nagrobnice“. Poleg že znanih lepih, v srce segajočih, a seveda že močno obrabljenih nagrobnic („Blagor mu“, „Človek glej“, „Nad zvezdami“, „Jamica tiha“, „Usliši nas Gospod“, in še par drugih) dobimo v Maroltovi zbirki tudi izredno veliko število novejših, deloma že v prvi izdaji se nahajajočih, deloma v tej zbirki ali sploh še nenatisnjenih krasnih nagrobniških spevov. Želeti je le, da slavna pevska društva nekoliko časa prenehajo s starejšimi ter začno ob pogrebnih prilikah peti novejšje nagrobnice. Kako tolažljivo bodo učinkovale n. p.: Aljaževa „Pri mrtvaškem sprevodu“, Viharjeva „Žalostinka“, Ferjancičeva „Pokojnemu v slovo“, Gerbičeva s posebnim krasnim Bilčevim besedilom, pa tudi glasbeno ne zaostajajoča „Na grobu“, potem cela vrsta Foersterjevih, na dr. G. Pečjak-ova besedila zloženih, vsestransko vzornih, glasbeno formalno dovršenih in globoko občutenih nagrobnic. Ne sicer lahko izvedljiva, toda najlepša, najresnejše in najveličastnejše se glaseča in dušo najbolj pretresujoča pa je Mendelssohnova „Beati mortui“. Zbirko zaključujeta Foersterjev štiriglasen krepak zbor „Libera“, kateremu slede običajni liturgični odgovori, povzeti iz sedaj uradno v katoliške koralne izdaje in psalem „Miserere“ po znani shemi.

§ Velik punt naj naroči vsak naš bravec, ki se zanima za zgodovino Goriške! Kritika, je to kmečko povest polivalno sprejela, in gotovo ne bo nikomur žal, ki jo kupi. V tej zgodovinski povesti najde čitatelj marsikateri spomin na davne dni, ko so se kmetje morali boriti za pravico in prostost, ko so prelivali srčno kri za staro pravdo in za svojo domaćijo. Dvesto let je že preteklo od tedaj, kar se je vršil največji kmečki upor na Goriškem, izporočila o njem so se skoraj izgubila med ljudstvom in le še tuintam — osebno m. gorah — se je ohranil kak spomin nanj. „Veliki punt“ pa ima namen ta spomine rešiti, da se ne izgube v prašnih arhivih, ampak na novo oživiti v srcu slovenskega ljudstva kot priče naše žalostne, a slavne preteklosti. Zato priporočamo to knjigo vsakemu zavednemu Slovencu; naroča se v „Narodni tiskarni“ v Gorici in stane s poštino K 1.70. Cena je za precej obširno knjigo pač tako nizka, da si povest lahko vsakdo nabavi.

Drobtinice.

d Čehi na Dunaju. — Dunajski Nemci po vsej pravici trepečejo pred češko poplavo Dunaja. Češki dunajski socialisti imajo na 90 političnih organizacij; češke strokovne organizacije imajo okroglo 25.000 članov. Češke delavske posredovalnice na Dunaju prekrbujejo svojim rojakom kolikor možno mnogo služb po delavnicah in tovarnah. Pa tudi čeških obrtnikov, zlasti manjših, je vedno več. V IX. okraju imajo Čehi lastno obrtno nadaljevalno šolo. Češki krojači so ustanovili lastno veliko delavnico za obleke. Poleg 11 krajevnih podružnic „Komenskega“ imajo dunajski Čehi 159 denarnih zavodov in društev, ki podpirajo češki življenj. Razum tega izhaja na Dunaju 31

čeških časopisov, med njimi dva dnevnika z več nego 20.000 naročniki. Najplivnejši list je „Videmski dennik“, ki je sicer neustrankarski, vendar se mu takoj pozna, da ga urejujejo narodni socialisti.

d Loterija. — Preteklo leto so znosili ljudje v loterije 34.000.000 K. Dobitkov pa se je izplačalo 1.300.000 K. Na vsakega 90. igralca pride dobiček ne celih 18 K. Država je imela čistega dobička 15.000.000 K. Se vedno ni slabo na svetu, ker zmečejo ljudje toliko milijonov v judovsko in državno kaso.

d Gospodarske šole v Avstriji. Leta 1907—8 je bilo v Avstriji 175 gospodarskih šol z 8563 dijakmi. Od teh so bile 3 visoke z 1077 dijakmi, 3 akademije, 9 srednjih šol, 5 višjih gospodarskih šol, 2 višji vinogradniški šoli in 1 višja pivovarska šola za 1874 dijakov. Dalje je 41 kmetijskih šol s celoletnim poukom, 80 z zimskim poukom, 11 nižjih gospodarskih šol, 17 mlečarskih in gospodarskih, 24 nižjih šol za hmeljarstvo, vinogradništvo itd. ter 2 pivovarske šole.

d Slovanski dom za izseljence v New Yorku. V minulemu letu se je osnoval v New Yorku vseslovanski odbor, ki si je nadel nalogo, skrbeti za slovanske izseljence. Ta odbor se je obrnil s posebno okrožnico do slovanskih bogatašev v starem svetu, da bi prispevali za zgradbo vseslovanske izselniškega doma. Ruski car je daroval 500 rubljev, ter obljubil, da bo dal vsako leto pomoč slovanskemu domu, ki ima postati zavetišče vseh slovanskih izseljencev.

d Kdo je bil Ferrer? — Ferrer je bil anarhist, ki je s pomočjo denarja neke Francozinje, ki je bila pod njegovo oblastjo, ustanavljal šole, v katerih se je sistematično zapovedovalo uničenje vsega, kar obstoji, razdejavanje cerkev, samostanov, odprava oblastnih, razpust vojske itd. itd., in ki je mnoge anarhistične spise ali sam sestavil ali jih dal v svoji izlozbi.

d Bogat mož. Umrle je v Ameriki bogataš Harrimann, ki je bil lastnik mnogih ameriških železnic. Svoji soprogi je zapustil dve milijardi in 325 milijonov frankov, vsakemu svojemu otroku 30 milijonov, ostalim sorodnikom 50 milijonov. Zapuščinski davek znaša 15 milijonov. Bogat je bil res ta mož, pa vendar ni imel toliko, da bi bil podkupil smrt, da ga ne bi pobrala.

d Zrcalo za želoce. Pri eni zadnjih sej British Medical Association se je preiskovalo zrcalo za želoce. Iznašli so ga zdravniki londonske bolnice, ki trdijo, da je iznajdba enakovredna Helmholtzovemu očesnemu zrcalu za goitanec. Zdravniku je želoce, ki leži v notranjščini života, nevidljiv. To novo zrcalo obstoji kot peroč „Daily Telegraph“, iz dolgih cevi, ki imajo v sebi zelo kompliciran sestav zrcal ter na spodnjem koncu, ki se suče, malo električno žarnico. Ako se gleda skozi gornjo odprtino cevi, se more opaziti v razsvetljenem želoceu opeklino, oteklino, sploh razne bolezni, ki so se dozdaj določile le s težavnimi kemičnimi in fizikalnimi poskusi. Sedaj uporabljajo to želočno zrcalo zdravniki londonske bolnice samo v narkozi. Upajo pa, da se bo tehnika uporabljivosti nove iznajdbe v toliko razvila, da ne bo treba narkotizirati bolnika.

d Koliko je vreden mož? V Clevelandu toži Ana Pelikan vdovo Marek za 10.000 dolarjev odškodnine, ker ji je vdova izneverila moža.

d Vzrok ločitve zakona. V Chicagi je neki sodnik razsodil, da je vsaka ženska opravičena ločiti se od moža, ako jo v nedeljo samo pusti doma. (Zato so praktični Amerikanci takoj prenaradili dotično božjo zapoved, ki se odslej glasi: Delaj šest dni v tednu, sedmega pa posveti edino le svoji ženki.)

d Dvomilijev pojasnilo. Ko je neki knez potoval po svoji deželici, pride tudi v malo mestece, kjer ga je župan slovesno nagovoril. Pa ravno med govorom pride osel mimo in tako neznansko „riga“, da knez nevoljen zakliče: „Skrbite, da ta osel utihne!“ — Preplašeni župan preneha z govorom ter vpraša: „Ali mislite mene, svetli knez?“ — „Ne, onega,“ odgovori ta.

Najnovejše novice.

Državni zbor. Včerajšnja prva seja poslanske zbornice je bila izredno mirna. Ko so stopili ministri v dvorano, pozdravili so jih češki radikali z burnimi abecug-klici. Nato je nastal mir. Seja je trajala samo 20 minut. Predsedoval je starostni predsednik dr. Funke. Po kratkem nagovoru je naznanil, da se prihodnja seja vrši v petek. Na dnevnem redu te seje je volitev predsedstva.

Kronski svet se je vršil včeraj na Dunaju pod predsedstvom cesarja. Kronski svet je sklical cesar zato, da sliši iz ust ogrskih ministrov, na kak način bi se dala rešiti ogrska kriza. Trajal je le pol ure. Kakor se poroča, je bil brez uspeha.

Iz šolske službe. Prosto je učiteljsko mesto za možkega ali ženskega na trirazrednici v Lehnu pri Breznu; šola je v drugem plačilnem razredu. Služba se zasede provizorično ali pa tudi definitivno. Usposobljenost se mora dokazati v obeh jezikih. — Prošnje se morajo vložiti do konca meseca novembra.

Očeta svoje neveste ubil. Ubil je 17. t. m. kurjač južne železnice Franc Avguštin posestnika Jožefa Lešnika iz Sv. Nikolaja na Dravskem polju. Prej sta se pila v neki gostilni v omenjeni vasi, a sta se sprla, ker je Lešnik nasproval poroki svoje hčere z Avguštinom. Lešnik je zagrabil Avguština za vrat ta je pa udaril Lešnika s tako silo s pestjo po glavi, da je bil Lešnik takoj mrtev. Ubijalec je prišel drinjan v neko gostilno v Mariboru, pojedel na enem mestu tri porcije golaža in mirno pravil o svojem dejanju. Potem je šel in se javil sam policiji.

Našim rodbinam priporočamo Kolinsko cikorijo.

290

Serravallovo železnato kina-vino

Higien. razstava Dunaj 1906: Državna od-
: lika in častni diplom k zlati kolajni. :
Krepilno sredstvo za slabotne, malo-
kvrne in rekonvalescente. Povzroča
voljo do jedi, utrjuje živce in popravi
kri. Izborjen okus. Nad 6000 zdrav-
niških spriceval.

I. Serravallo, c. kr. dvorni dobavitelj
Trieste-Barcola.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po pol l & K. 2'60 in po
446 1 l & K. 4'80.

Pojasnila o inseratih daje

upravnništvo samo tistim, ki priložijo vprašanju znamko za
10 vinarjev.

Loterijske številke.

Dne 16. oktobra 1909.

Gradec . 72 85 80 46 14
Dunaj . 11 66 45 79 51

Učenca, 15 let starega fanta,
sprejme takoj pod ugodnimi po-
goji Ivan Cesar, podobar in po-
zlatar v Mozirju. 829

Pozor dekleta! Mladenci, ki bo v
kratkem prevzel za 40.000 kron
vrednosti, in je tudi lesotorec, bi
se rad oženil s kmečkim, delavnim,
krščanskim dekletom, ki bi imela
najmanj 20.000 kron dote. Mlada
vdova ni izključena. Tajnost strogo
zajamčena. Naslov v upravnistvu
Sl. G. 824

Že rabljen + 8 HP Climax-mo-
tor se po ceni proda. Karol Sin-
kovič, ključavničarski mojster,
Maribor, Puffgasse 9. 850

Orehe, suhe gobe, fižol smrekove
storže, divji kostanj sploh vse de-
želne pridelke kupi Anton Kolenc
v Celju. 834

Ženitbena ponudba. Mladenci v
dobri in trajni službi bi se rad v
svrhu ženitve seznanil z gospodino
prijetne zunanosti, ki bi bila do-
bra gospodinja. Premoženje po-
stranska stvar. Pisma s fotografijo
na uredništvo „Slov. Gospodarja“
pod šifro „Srečen zakon“. Na pisma
brez podpisa se ne osira. Tajnost
strogo zajamčena. Fotografije se
vrnejo. 724

Dva čevljarska pomočnika in eden
čevljarski učenec se takoj sprej-
mejo pri Simon Malli, čevljarski
mojster v Radvanji pri Mariboru,
hiš. št. 29. Učenec mora biti iz
pridne, pobožne hiše. 845

Pozor! Trgovci in trgovski po-
močniki, prav lepa priložnost se
vam nudi, lepa zidana hiša, polo-
vico novo stavljena, s prav lepim
sahonnikom, ob dveh okrajnih
cestah, 3 minute od kolodvora in
2 minute od nove slov. kmetijske
šole, v tej hiši je že bila več let
dobro obiskana trgovina g. Matija
Kavčiča in se je prodala le zaradi
starosti posestnika, več se izve pri
Avgust Kincelnu v St. Jurji ob juž.
žel. Plačilni pogoji so prav lahki,
da si lahko vsak z nekoliko pre-
moženjem srečo najde. 843

Lepa, nova hiša, ima 4 sobe, 3
kuhinje, klet, perilna kuhinja, 3
svinjaki, 3 drvarnice, lep vrt, tik
velike ceste v ravnini blizu Mari-
bora se takoj prav po nizki ceni
proda. Potrebni denar pri kupitju
je 3000 K. Več pove lastnik Fr.
Podlipnik, Tosen 37, Maribor.
840

Spreten, zanesljiv viničar s ko-
likor mogoče mnogimi delavci se
takoj ali kolikor mogoče kmalu
sprejme pri Rihardu Ogrizek,
Sturmberg pri Mariboru, občina
Leitersberg. 848

Pošten fant se sprejme takoj v
poduk kot cecilijanski organist in
mežnar. Plačati mu je za vse sku-
paj 200 kron. Prošnje se pošljejo
nujno na Gregor Sobei, organist v
Grebinci (Markt Griffen), Kärnten.
828

Mlad obrtnik, trezen mož, mirne-
ga značaja, se želi v svrhu po-
snejše ženitve seznaniti z deklico,
starost 18—22 let ter primerno
izobraženo. Pisma, ako mogoče s
sliko, naj se naslovijo na: „Ab-
stinent“, pošto ležeče Krško.
Kranjsko. 839

Kmečka hči, v 33. letu starosti,
želi priti za oskrbnico h kakemu
vdovcu ali za kuharico v kako
župnišče. Varčna in razume dobro
gospodinjstvo, tudi v kaki gostilni
ali trgovini. Vsame tudi gostilno
na račun le na deželi, bodisi na
Štajerskem ali kje drugje. Dopisi
se naj pošljejo na naslov: M. S.
pri gospej Stancer, Gradec, Baben-
bergerstrasse 63/II. 841

Posestvo, vsega skupaj okoli 13
oralov, njive, travniki, sadonosnik,
vrt za zelenjavo itd., novo gospo-
darsko poslopje, hiša, živinski hlev,
šedenj, klet, kamra, preša, vse
novo, se proda. Cena je 12.000 K.
Vpraša se naj pri lastniku Jernej
Robar, Stanosko 19 pri Poljčanah,
blizu kolodvora. 845

Deklica, z dobrim šolskim spriče-
valom želi vstopiti kot učenka v
trgovino. Naslov v upravnistvu
lista. 842

Pouk za krojaške pomočnike! Ka-
teri krojači si želijo narezovati
imajo pri meni najboljšo priložnost.
Natančnejša pojasnila daje Andrej
Praprotnik, krojač v Cirkovcah, p.
Pragersko. 855

Posestvo na prodaj, na Spodnjem
Štajerskem, obstoječe iz hiše in
gospodarskega poslopja, njiv, trav-
nikov ter do 12 oralov gošda. —
Več se izve pri Janezu Šrbec, go-
stilničarju, Velikikamen, pošta
Rajhenburg. 838

Dobro idóča mala trgovina s sta-
novanjem vred se takoj zelo po
ceni radi selitve proda. Tudi se
odda sama oprava. Naslov: Marija
Tepš, Rathausplatz 4, Maribor.
845

Trgovci, pozor!

Predno si svilen papir
oskrbite, naroči si naj vsakdo vzorce,
kateri se razpošiljajo zastonj in
poštne prosto. — Cene barve in
kakovost brez konkurence!

Izvoz svilenega papirja:

J. N. Peteršič,
PTUJ. 798

RAZGLAS.

Za polletni tečaj, ki se začne 2. januarja 1910
na deželni podkovski šoli v Gradcu, se bode
podelilo na vredne in uboge kovače

deset deželnih ustanov

po 100 K s prostim stanovanjem (kolikor bo do-
puščal prostor v zavodu), nadalje ustanove nekate-
rih okrajnih zastopov po 100 K.

Pogoji so: starost najmanj 18 let, zdrav in
telesno močan, domovinska pravica na Štajerskem,
dobra ljudskošolska izobrazba in najmanj dveletno
bavljenje s podkovanjem.

Razven tega se mora vsak prošnik z rever-
zom zavezati, da bo po dovršenem pouku najmanj
tri leta izvrševal svoj obrt kot mojster ali pomoč-
nik na Štajerskem, oz. v okraju, v katerem je do-
bil ustanovo.

Prošnje se naj naslovijo na deželni odbor in
posljejo na ravnateljstvo deželne podkovske šole
v Gradcu z reverzom (zaveznim pismom) krstnim
listom, domovnico, izučnim spričevalom potem de-
lavsko knjižico, spričevalom o gmočnih razmerah
in o pravosti

do najkasneje 30. novembra 1909.

Kovači, ki ne prosijo za ustanovo in bi se
radi udeležili tečaja, naj se oglašijo v teku prvih
dnij v začetku tečaja pri vodji. Seboj naj prinesejo
dokazilo dovršene starosti 18 let, da so delali dve
leti kot pomagači in dobro dovršili ljudsko šolo,
potem izučno spričevalo ter delavsko knjižico.

Gradec, dne 9. oktobra 1909. 840

Od deželne odbora štajerskega.

K št. 40.126
II 6.084

Razglas.

Štajerski deželni odbor je sklenil prirediti tudi
leta 1910 stalne viničarske tečaje, da se vzgoje
temeljito izobraženi viničarji za delo v ameriških
vinogradih in drevesnicah v gojenju in sajenju sa-
donosnikov, in sicer priredi te tečaje:

1. na deželni sadje- in vinorejski šoli v Ma-
riboru,
2. na deželni viničarski šoli v Silberbergu pri
Lipnici,
3. na deželni viničarski šoli v Zg. Radgoni,
4. na deželni viničarski šoli v Ljutomeru in
5. na deželni viničarski šoli v Skalcah pri
Konjicah.

Ti tečaji se začnejo 15. februarja in se kon-
čajo s 1. decembrom 1910.

V Mariboru se sprejme 14
V Ljutomeru se sprejme 12
V Gor. Radgoni se sprejme 16
V Lipnici se sprejme 24
V Skalcah pri Konjicah 12

posestniških in viničarskih sinov.

Ti dobivajo na naštetih zavodih stanovanje,
popolno hrano in vrh tega mesečno plačo 2 K.

Izobrazba v teh kurzih je v prvi vrsti prak-
tična, teoretična le v toliko, kolikor je to potrebno
za vzorne in samostojne viničarje.

Na koncu tečaja dobi vsak udeleženec spriče-
valo o svoji porabnosti.

Za sprejem v te tečaje morajo prosilci vložiti
koleka proste prošnje najkasneje do zadnjega de-
cembra 1909 na štaj. deželni odbor.

V tej prošnji se mora izrečno povedati v ka-
tero naštetih sol želi prosilec vstopiti in je treba
priložiti:

1. dokaz, da je prosilec star 16 let,
2. spričevalo poštenega obnašanja, katero po-
trdi župnik,
3. zdravniško spričevalo, da je prosilec prost
vsake nalezljive bolezni,
4. šolsko odpustnico iz ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prosilci zavezati, da
ostanejo od 15. februarja do 1. decembra 1910
nepretrgoma v tečaju in da slušajo vse izobrazbo
zadevajoče naredbe dež. strokovnjakov.

V Gradcu, 12. oktobra 1909.

Od štajerskega deželne odbora.

Edmund grof Attems.

Najcenejša prodaja sodov.

Dokler bo kaj v zalogi, prodajam **nove** in
rabljene za vino pripravljene sode razne velikosti
od 6½ vinarjev liter naprej.

Rudolf Horvath, gostilničar in veleposestnik,
Kapela, pošta Radenci. 791

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!

Slavnemu občinstvu se priporoča dne 11. febr. 1909 na no-
vo otvorjena manufakturna trgovina 116

Franč Souvan, sin
v stari Souvanovi hiši na Mestnem trgu 22
v LJUBLJANI.

Slovenec Konrad Skaza,

delavnica za vsa cerkvena dela v St. Ulrich, Gröden,
Tirol

se najtopleje priporoča za vsa cerkvena dela. Velikanska
saloga sv. razpel. Novi zanimivi slovenski ceniki zastonj in
franko. Postrežba solidna in hitra. 681

Zagrebska tovarna, tvrdke Henrik Francka sinov, v vsakem oziru novodobno urejena,
izdeluje svoje proizvode izključno le iz najboljših sirovin.

V Vaš prid bode, bodete li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu
pravemu :Franckovem: kavnem pridatku z mlinčkom,
iz zagrebske tovarne.

sl. Zaga V. Y 1162, 5:9 I. V.

Tovarniška znamka.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4½%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4½%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poroštvo po 5½% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izven praznikov. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

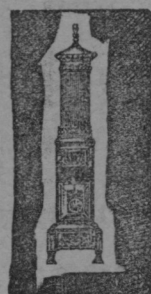
in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. dopoldne. 6

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Slamorenice vseh vrst, vse druge **poljedeljske stroje, izvrstne peči, štedilnike, kotle za žganje**

dobite pri

Peter Majdič-u, trgovina z železnino **Celje.** „MERKUR“

Stampilje

iz kavčuka se dobijo v tis-karni sv. Cirila v Mariboru.

Njive, travnike in gozde grajščine **Bežigrad** pri Celji

se bodo dne 8. novembra 1909 ob 9. uri dopoldan v grajščini na drobno, pod ugodnimi pogoji, plačilo na več letnih obrokov, prodalo.

— Kupci si naj zemljišče pred prodajo ogledajo, tudi naj pred prodajo iz posestnih listov v grajščini parcelne številke vzamejo (zapravnijo). — Več se izve pri **Anton Belec-u v Št. Vidu nad Ljubljano.**

Ne I 129/9

Prostovolj. sodna dražba nepremičnin.

S sklepom c. kr. okrajnega sodišča v Rogatecu z dne 7. okt. 1909, uprav. števil. Ne I 129/9 dovoljena sodna dražba nekdanj. Jos. Vinc. Krisperjevega posestva v Rogatecu se vrši dne

30. oktobra 1909

v Rogatecu h. št. 32 oziroma na lici mesta ob 9. uri zjutraj in se bo nadaljevala popoldne eventualno tudi drugi dan.

Celotna izključna cena posestva je K 17.650 — Zemljišča se bodo prodajala v celoti oziroma po spodaj označenih skupinah ali pa tudi parcelah ali tudi po parcelnih delih.

Izključne cene posameznim skupinam so določene:

- I. Za hišo št. 32 v Rogatecu z vrtom in gozdnim deležem K 8000 —
- II. za travnike v Costah „ 2000 —
- III. za gozd v Kerčah „ 150 —
- IV. za gorico št. 111 (Weingartenhaus) s hlevom, pritlikinami in zraven spadajočimi gozdi, pašniki in travniki 6300 —

Ta skupina se bo prodajala tudi eventualno v podskupinah (3).

V. Za travnike in pašnike v kat. obč. Nadole K 1200 —

Vadij 10% izključne cene, po končani dražbi še nadaljnih 30% v roke sodnemu komisarju.

Prodajalci si pridržijo pravico v teku 8 dni po dražbenem nanku ponudbe odobriti ali odkloniti.

Podrobni podatki so razvidni iz dražbenih pogojev na sodni deski v Rogatecu. 839

Jos. Vinc. Krisperjevi dediči.

Kapljičice za želodčni krč: Stane ena steklenica samo 50 vinarjev.

Žganje proti trganju: Prav dobro mazilo pri prehlajenju v zgloboh in udih. Cena 1 K.

F. PRULL:

mestna lekarna pri c. kr. orlu

MARIBOR, Glavni trg št. 15. 826

Prva štajerska
trsničarska zadruga
pošta (Juršinci pri Ptuj)

ima na prodaj cepljene trte najboljše kakovosti in sicer vse priporočljive vrste na običajnih podlagah, kakor tudi na različnih križankah.

Letos so znižane cene.

Ceniki so brezplačno na razpolago. 837

V Makolah

je na prodaj **lepa hiša**

tri prostorne sobe v pritličju, kuhinja, shramba, klet, hlev, itd. s precej velikim vrtom; za kakega rokodelca jako primerno. Se odda tudi v najem in to prav po ceni.

Dopisi Posojilnica, pošta Makole, Štajersko. 854

! Nova trgovina !

P. n. sl. občinstvu vljudno naznanjam, da otvorim 1. novembra v novi posojilnični hiši na Ringu

modni salon za gospode

ter se tem potom vže naprej najtopleje priporočam. 849

Maks Zabukošek

krojaški mojster v Celju. 849

Milan Hočevár-Celje

Glavni trg št. 10.

Priporočam za napravo domače pijače posebno dobro pripravo ali tvarino, tudi za vse vrste žganja in likera.

Olja, švicarskega sira, ogrske salame, kave 1 kg od 2 K naprej, rogatsko in radajnsko kiselico, vodo, galico, žveplo in rafije. 189

Jamčim za dobro in solidno postrežbo.

Ceno posteljno perje.

1 kg sivnega, puljenega K 2.—, pol beloga K 2.80, beloga K 4.—, prima perje mehkega kakor puh K 6.—, veleprima oglašena najboljša vrsta K 8.—, mehkega perja (puha) sivnega K 6.—, beloga K 10.—, pranskega puha K 12.—, od 5 kg naprej poštne prosto.

Narejene postelje

iz gostonitega, rdečega, modrega, rumenega ali belga ineta (nankinga), pernice, velikost 170×116 cm s dvema zglavnicama, te dve 80×58 cm, sadosti napolnjeno, s novim, sivim očistnim, košatim in stanovitnim perjem K 16.—, napolnjenega K 20.—, maha K 24.—, pernice sama K 19.—, 14.—, 16.—, zglavnice K 3.—, 5.50, 4.—, pernice 190 cm×140 cm velike K 15.—, 18.—, 20.—, zglavnice 90×70 ali 60×60 cm, K 4.50, 5.—, 5.50, blazine iz grada 180×116 cm K 15.—, K 15.—, razpokljive po površju, za 247 (vključno s sestavi), od 5 kg naprej poštne prosto.

Maks Berger v Dešenici št. 1015, Sumava. Karne ugraja, se zamenja ali pošlje denar nazaj. Ceniki o blazinah, odejah, prevlekah in drugem posteljnem blagu sestojijo in poštne prosto.